

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Česká republika v obchodu s lidmi

Autor: Bc. David Novák

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. David Novák

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Česká republika v obchodu s lidmi

Název anglicky

Human Trafficking in the Czech Republic

Cíle práce

Posouzení vývoje obchodu s lidmi v České republice a adekvátnosti přijatých opatření k ochraně před touto formou trestné činnosti.

Metodika

Základem teoretické části diplomové práce bude vytěžení odborné literatury a dalších zdrojů k danému tématu. Výzkum bude zaměřen na statistickou analýzu získaných dat.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Česká republika v obchodu s lidmi“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. 11. 2015

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval PhDr. Miroslavu Poliškému., CSc., za odbornou pomoc a trpělivé vedení při vypracování diplomové práce.

Česká republika v obchodu s lidmi

Human Trafficking in the Czech Republic

Souhrn

Diplomová práce Česká republika v obchodu s lidmi poskytuje přehled o této formě organizované trestné činnosti a vybraných souvisejících jevech. Upozorňuje na veřejnosti mnohdy podceňované nebezpečí organizovaného zločinu. Zabývá se trestněprávním a mezinárodním vymezením obchodu s lidmi, jeho formami, příčinami a faktory ovlivňujícími obchod s lidmi. Popisuje vývoj obchodu s lidmi jako závažné formy organizovaného zločinu a přijatých opatření v boji proti němu. Dále zkoumá na základě získaných údajů stav, vývoj i strukturu kriminality v oblasti obchodování s lidmi a statistiky počtu obětí v jednotlivých členských státech Evropské unie. Zaměřuje se na finanční šetření k zajištěným výnosům z trestné činnosti jako formy boje proti organizovanému zločinu. Analyzuje získané údaje a posuzuje vývoj trendu v této oblasti. Údaje poté porovnává s možnými příčinami majícími vliv na tento vývoj a hledá vhodná opatření, která mohou pomoci k udržení pozitivního vývoje, jež byl zaznamenán mezi lety 2010 až 2014 ve vývoji zajišťovaných výnosů z trestné činnosti.

Klíčová slova: obchodování, lidé, oběť, zákon, ochrana.

Summary

Graduate thesis „Czech Republic in human trafficking“ is offering an overview of this particular type of organized crime and its accompanying phenomena. It draws attention to often underestimated by the public dangers of organized criminal activity. It deals with criminal legal and international definition of trafficking in human beings, its forms, causes and factors influencing human trafficking. It describes the development of human trafficking as a serious form of organized crime and measures taken for prevention of and in fight against crime. Further, based upon acquired data it examines actual state, advancement and criminal structure in the area of trafficking in humus and statistics about the number of victims in member countries of the European Union. It focuses on financial investigation of profits based on criminal activity as a possible control measure in struggle against organized crime. It analyses acquired data and evaluates trend development in this area. Acquired data are compared with possible causes affecting such development and we search for applicable measures that can help to sustain positive development, registered through years 2010 - 2014 in profits based on criminal activity.

Keywords: trafficking, humans, victim, law, prevention.

Obsah

1	Úvod	5
2	Cíl práce a metodika	5
3	Teoretická východiska	6
3.1	Trestněprávní vymezení obchodu s lidmi a jeho mezinárodní definice	6
3.2	Formy obchodu s lidmi	8
3.2.1	Práce v sexuálním průmyslu včetně prostituce	9
3.2.2	Domácí práce	10
3.2.3	Nucené práce	11
3.2.4	Obchodování za účelem sňatku	11
3.2.5	Žebrota	11
3.2.6	Odjímání orgánů	12
3.3	Formy obchodu s lidmi v České republice	12
3.3.1	Obchod s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování	12
3.3.2	Obchod s lidmi za účelem pracovního vykořisťování	18
3.4	Organizovaný zločin v obchodu s lidmi	21
3.5	Obchod s lidmi a jeho oběti	23
3.6	Příčiny a faktory ovlivňující obchod s lidmi	26
3.7	Vývoj obchodu s lidmi v České republice jako závažné formy organizovaného zločinu	29
3.7.1	Vývoj obchodu s lidmi po roce 1989	30
3.7.2	Vývoj obchodu s lidmi od roku 1998 do roku 2009	30
3.7.3	Vývoj obchodu s lidmi od roku 2010 do roku 2014	38
3.8	Stručný vývoj opatření proti organizovanému zločinu a obchodu s lidmi	42
3.8.1	Nástroje k zajišťování výnosů z trestné činnosti v České republice	48
3.8.2	Koncepce boje proti organizovanému zločinu	50
3.8.3	Národní strategie boje proti obchodování s lidmi	50
3.8.4	Orgány veřejné správy podílející se na boji s organizovaným zločinem	55
4	Analytická část	58
4.1	Cíl výzkumu	58
4.2	Metoda výzkumu	58
4.3	Statistický vývoj kriminality	59
4.3.1	Dělení kriminality na evidovanou a latentní	60
4.3.2	Základ hodnocení kriminality v České republice	60
4.4	Analýza statistiky kriminality v obchodu s lidmi	61
4.4.1	Stav a dynamika kriminality v obchodu s lidmi	61
4.4.2	Srovnání vybraných dynamických a strukturálních změn kriminality s hlavními ekonomickými a legislativními změnami	64
4.4.3	Expertní odhady nejrozšířenějších forem organizovaného zločinu v České republice	66
4.4.4	Komparace počtu obětí obchodování s lidmi mezi jednotlivými členskými státy Evropské unie	69
4.4.5	Finanční šetření k výnosům z organizovaného zločinu	72

4.4.6	Šetření k možným příčinám v pozitivním vývoji trendu zajištěných výnosů z trestné činnosti	79
5	Diskuze a výsledky	80
6	Závěr	83
7	Seznam použitých zdrojů	84
8	Přílohy	91

1 Úvod

Otroctví je pro většinu lidí pojmem, který již nepatří do dnešní doby, a přesto se na světě stávají oběťmi obchodu s lidmi milióny lidí. Jedná se o jednu z nejvýznamnějších forem organizovaného zločinu. Postižení se vlastně stávají takzvanými novodobými otroky.

Tento negativní jev se bohužel nevyhýbá ani České republice a je odrazem problémů naší společnosti, ve které se i přes snahu ochraňovat principy svobody a demokracie nacházejí jedinci nebo skupiny osob, kteří upřednostňují osobní zisk, touhu po moci a vyšší životní úrovni nad těmito hodnotami. Tyto osoby ve své snaze po dosažení osobního prospěchu neváhají využívat tíživé životní situace jiných osob a porušovat jejich lidská práva.

Podle mezinárodního práva jsou jednotlivé státy povinny předcházet obchodu s lidmi a přijímat opatření směřující proti této trestné činnosti.

Přijatá opatření souvisí i se samotným vývojem této formy organizovaného zločinu a z tohoto důvodu se budu na obě tyto části ve své diplomové práci zaměřovat.

2 Cíl práce a metodika

Cílem diplomové práce je sledovat vývoj obchodu s lidmi v České republice a posoudit adekvátnost přijatých opatření k ochraně před touto formou trestné činnosti. Daný cíl byl vytyčen zejména z toho důvodu, že mě zajímalo, jak Česká republika reaguje na nebezpečí hrozící v souvislosti s organizovaným zločinem, tj. jaká opatření zavádí a zda jsou úspěšná, příp. zda by bylo možno opatření rozšířit, resp. zefektivnit. Podklad pro teoretickou část diplomové práce tvoří široká škála odborné literatury doplněná o další zdroje k danému tématu. Při výzkumu bude použito kombinace výzkumných metod. Jedná se o historickou metodu zkoumání a analýzu statistických dat. Výše popsany přístup byl vybrán pro zajištění komplexnějšího pohledu na zkoumanou problematiku a možnosti komparovat získané výsledky. K výběru analyzovaných dokumentů bude přistupováno tak, aby pokryly oblast problematiky z různých úhlů pohledu. Využity budou převážně

publikace Odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra, kriminologického a sociologického výzkumu, informace zveřejňované Europolem, Eurostatem, Policií republiky, Mezinárodní organizace pro migraci či neziskové organizace La Strada o. p. s. Studium dokumentů bude zaměřeno na seznámení s problematikou obchodu s lidmi, její vymezení a na formy, které byly zjištěny v České republice. Dále na vývoj obchodu s lidmi jako formy organizovaného zločinu a hlavní přijatá opatření v boji proti organizovanému zločinu a obchodu s lidmi v České republice. V poslední řadě bude provedena analýza statistických dat se zaměřením na stav, vývoj i strukturu kriminality, na pachatele a oběti obchodu s lidmi, zejména za využití resortních statistik Policie České republiky, a dalších šetření. Statistiky kriminality jsou vedeny pouze o zjištěné, tedy registrované kriminalitě, a proto bude při analýze využito také vybraných částí expertního šetření Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, ze kterých bude selektována trestná činnost související s obchodem s lidmi.

3 Teoretická východiska

3.1 Trestněprávní vymezení obchodu s lidmi a jeho mezinárodní definice

Obchod s lidmi patří mezi trestnou činnost, která se dotýká téměř každé země. Vzhledem k tomu existuje velké množství výkladů tohoto pojmu, reakcí na tuto formu trestné činnosti a také velké množství subjektů, které se účastní boje proti němu.¹

V České republice je obchod s lidmi trestněprávně vymezen v druhé hlavě zvláštní části zákona číslo 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále jen „trestního zákoníku“) a je zařazen mezi trestnými činy směřujícími proti svobodě a právům. Tyto trestné činy jsou uvedeny v § 168 až 184 trestního zákoníku. Druhá hlava zvláštní části trestního zákoníku se skládá ze dvou dílů. V prvním dílu jsou vymezeny trestné činy proti svobodě a v druhém dílu trestné činy proti právům chránícím osobnost, soukromí a listovní tajemství.

---

¹ *Světová zpráva o obchodování s lidmi 2012*. Vyd. 1. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2013, s. 25

Výše uvedené rozdělení vychází ze dvou předmětů ochrany a těmi jsou svoboda člověka, jeho osobnost, lidská důstojnost a soukromí včetně listovního tajemství. Tyto práva a svobody člověka jsou jedny z nejdůležitějších. Spojení chráněných zájmů vyjádřených těmito právy a svobodami vychází z článku 7 odstavce 1 Listiny základních práv a svobod České republiky, kde je uvedeno, že nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručeno. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem. Skutkové podstaty chránící tyto zájmy uvedené v jednotlivých oddílech společně souvisí s poskytováním ochrany při svobodě rozhodování, rozvoji osobnosti člověka a rozličným typům zásahů. Jedná se zejména o vytváření nátlaku na vůli člověka v souvislosti s jejím utvářením, např. pohrůžkou bezprostředního násilí a podobně, dále uvádění v omyl nebo využívání omylu v nehmotné sféře, útoku proti dobré pověsti a cti, až po ochranu osobních údajů a porušování tajemství dopravovaných zpráv, listin nebo dalších osobních dokumentů uchovávaných v soukromí.

Trestný čin obchodování s lidmi dle § 168 trestního zákoníku byl společně s trestným činem zbavení osobní svobody dle § 170 trestního zákoníku zařazen do prvního oddílu hlavy druhé trestního zákoníku, čímž naplňuje Česká republika závazky plynoucí z mezinárodních úmluv.²

Mezinárodní definice obchodu s lidmi je zakotvena v Protokolu Organizace spojených národů o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zvláště dětmi, doplňujícího Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu.³

Obchodováním s lidmi se pro účely tohoto protokolu rozumí: najímání, přeprava, převoz, přechovávání nebo přijetí osob za účelem zneužívání za pomoci hrozby nebo použitím síly nebo jiných forem donucení, za pomoci únosu, podvodu, uvedení v omyl nebo zneužití moci či bezbrannosti nebo pomocí předání nebo přijetí plateb či výhod, a to s cílem získání souhlasu osoby mající kontrolu nad jinou osobou. Zneužívání zahrnuje přinejmenším zneužívání jiných osob k prostituci nebo jiné formy sexuálního zneužívání,

---

² ŠÁMAL, P., *Trestní zákoník*, s. 1514-1516

³ *Přehledy právních předpisů EU* [online]. 2011. [cit. 21.1.2015]. Dostupné z [www: http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/fight_against_trafficking_in_human_beings/133700_cs.htm](http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/fight_against_trafficking_in_human_beings/133700_cs.htm)

nucenou práci nebo poskytování služeb, otroctví nebo podobné praktiky jako otroctví, nevolnictví nebo odnětí orgánů.⁴

V ustanovení § 168 jsou implementovány závazky České republiky vyplývající z mezinárodních smluv nebo unijního práva⁵ a jeho znění odpovídá výše popsané definici obsažené v článku 3 Protokolu Organizace spojených národů.

Obchodování s lidmi je forma závažné organizované trestné činnosti spojené s další trestnou činností a k jako takové k ní musíme přistupovat přednostně při vymáhání práva. Vykořisťování pracovní síly a pohlavní vykořisťování bývají předmětem praní špinavých peněz, což umožňuje obchodníkům s lidmi rozšířit svoji moc do dalších společenských, politických a hospodářských oblastí.⁶

3.2 Formy obchodu s lidmi

Obchodování s lidmi je složitá trestná činnost, která se projevuje mnoha rozličnými způsoby. I když jsou případy obchodování s lidmi vymezeny přítomností tří základních prvků a to aktem, prostředky a účelem, údaje o případech se mnohdy velmi liší.⁷

Akt neboli činnost charakterizuje aktivity, mezi které patří nábor a najímání, přechovávání, zajištění útočiště a přijetí osob. Dále přesun tedy převoz, přemístění, přepravu a obstarání jedinců.

Způsob (prostředky) charakterizuje donucení, nátlak prostřednictvím hrozby, podvodu tedy uvedením v omyl za pomoci lsti, využití síly a jiných forem donucení, únosem, zneužitím moci nebo stavu bezbrannosti, přijmutím peněz, případně výhod (získání souhlasu osoby, která kontroluje jinou osobu).

Účel charakterizuje nucená práce, prostituce, otroctví, nevolnictví, otroctví v souvislosti s dluhy nebo obdobné praktiky jako otroctví, další formy sexuálního vykořisťování, sňatek, adopce, žebrotu, odnímání orgánů a drobnou trestná činnost.

---

⁴ Úřední věstník Evropské unie L262/45: *Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organised Crime* [online]. [cit. 21. 1. 2015]. Dostupné z <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32006D0618&from=CS>

⁵ ŠÁMAL, P., *Trestní zákoník*, s. 1518

⁶ BLATNÍKOVÁ, Š. *Sexuální vykořisťování jako forma závažné organizované kriminality*, 2010, s. 15

⁷ *Světová zpráva o obchodování s lidmi 2012*. Vyd. 1. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2013, s. 25

Výše uvedené charakteristiky, nám nejen definují obchod s lidmi jako celek, ale také nám ukazují, co bychom měli sledovat. Způsob nám ukazuje, co bylo provedeno, realizováno, jaký skutek či aktivita. Dalším uvedeným znakem je způsob provedení a posledním znakem je účel neboli důvod realizace. Stěžejními částmi je pak donucení, zneužití a podvedení. Ilegální migrace má nějaké společné znaky s obchodem s lidmi, ale tyto nelze zaměňovat. Pašování osob představuje nelegální překročení hranic, kdežto obchodování s lidmi představuje vykořisťování osoby, se kterou je obchodováno. Rozlišení těchto forem protiprávního jednání nám umožňuje nahlédnout a proniknout hlouběji do věci, neboť způsob nebo forma, jakým byla osoba „získána“ a následně „obchodována“ velkou měrou určuje její další osud. Rozdíl je v tom, že osoby, které jsou pašovány, cestují vlastně dobrovolně a jedinci, kteří jsou předmětem obchodu s lidmi, mohou sice svou cestu zahájit z vlastní vůle, ale také mohou být donuceni nebo mohou být uneseni. Pojem pašování lze popsat jako zprostředkování nebo organizování protiprávního vstupu určitým osobám na cizí státní území vybraného státu, který je cílovou oblastí. Pro zprostředkovatele takového protiprávního vstupu, pak plynou z jeho organizování finanční nebo materiální výhody různého druhu. Obchodování s lidmi spočívá v náboru, přepravě, přemístění, osob pomocí vyhrožování, s použitím různých forem donucování nebo za využití síly, k dosažení sledovaného účelu, kterým je jejich vykořisťování.⁸

Formy obchodu s lidmi lze vyložit jako účel, pro který jsou lidé obchodováni. Vykořisťování je prvotním účelem obchodu s lidmi a může nabývat různých podob, tyto dělíme na šest základních forem: „*práce v sexuálním průmyslu včetně prostituce, domácí práce, nucené práce, sňatek, žebrotu a odebírání orgánů*“.⁹

3.2.1 Práce v sexuálním průmyslu včetně prostituce

S touto formou obchodu s lidmi se setkáváme nejčastěji, je asi nejvíce ztotožněna s obchodem s lidmi jako takovým. Je pro ni typická izolace obětí, zneužití jejich neznalosti prostředí a jazyka, ovlivňování obětí, omezení osobní svobody a otrockými podmínkami. K překonání odporu obchodovaných osob jsou zneužívány návykové látky. Omezení

---

⁸ BLATNÍKOVÁ, Š. *Sexuální vykořisťování jako forma závažné organizované kriminality*, 2010, s. 15 - 16

⁹ VANÍČKOVÁ, Eva a kol. *Obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování*, 2005, s. 9 - 12

pohybu obchodovaných osob a jejich izolace od okolního prostředí využívají obchodníci pro získání kontroly nad oběťmi. Za tímto účelem využívají také manipulace, při které obchodovaným osobám sdělují nepravdivě informace například o jejich právním postavení v dané zemi.

Objeti se pohybují po celé Evropské unii. Aktivní rotace žen nucených k prostituci se nezaměřuje jen na maximalizaci zisku tím, že hledá nové klienty a zkoumá nové trhy, ale i na zabránění oběti navazování vztahů, aby se zabránilo odhalení pachatele a vymáhání práva. Hlavní událostí byl odklon od používání tradičních oblastí určených k prostituci v centrech měst a venkova. Dalším trendem je využívání ubytování v soukromí za účelem prodeje sexuálních aktivit, které je tak činí obtížnějšími pro vymáhání práva a odhalení obchodování s lidmi a souvisejících trestných činů.¹⁰

Nejvíce využívají obchodníci k poskytování sexuálních služeb ženy a děti. K výkonu sexuálních aktivit v sexuálním průmyslu však může docházet i u mladých mužů za donucení ze strany obchodníků s lidmi.

Do České republiky jsou za účelem obchodu dováženi lidé z velkého množství různých států, jedná se řádově o desítky až stovky lidí ročně dle odhadů organizace La Strada ČR, o.p.s.¹¹

3.2.2 Domácí práce

Vyznačují se úplnou izolací osob vykonávajících tyto práce, což je vystavuje také riziku, že se stanou obětí sexuálního vykořisťování a dalšího zneužívání. V této formě obchodování jsou oběti mnohdy vystavovány otrockým pracovním podmínkám. Osobám například není vyplácena mzda, dochází k vyžadování sexuálních služeb zaměstnavatelem a může být nucena k prostituci.

---

¹⁰ EUROPOL. *Europol Public information: Trafficking in Human Beings in the European Union* [online]. The Hague, 2011[cit. 2015-01-27]. Dostupné z:

<https://www.europol.europa.eu/content/publication/trafficking-human-beings-european-union-2011-1507>

¹¹ LA STRADA ČR, o.p.s. *Obchodování s ženami a nucená prostituce* [online]. 2006[cit. 2015-01-27]. Dostupné z:

http://ec.europa.eu/justice_home/daphnetoolkit/files/projects/2004_1_075/cz_la_strada_metodicky_list.pdf

3.2.3 Nucené práce

U této formy vykořisťování jsou oběti zneužívány ve stavebnictví, zemědělství, výrobě v dílnách, potravinářském průmyslu. Postižené osoby jsou zneužívány k otrocké práci v nelidských podmínkách. U postižených osob je vytvořena závislost na obchodnících s lidmi zejména v oblasti získání práce a vyřízení administrativy spojené s pobytem na daném státním území. Ve výkonu práce v oblasti sexuálního průmyslu a výkonu domácích prací převažují oběti ženského pohlaví, kdežto oběti nucené práce jsou převážně pohlaví mužského.

3.2.4 Obchodování za účelem sňatku

Při realizaci této formy obchodování dochází k tomu, že jsou zakoupeny ženy převážně v oblastech s nízkou životní úrovní a po sňatku jsou tyto ženy zneužívány k prostituci a výkonu práce, za kterou jim není poskytována mzda. Pro tuto formu obchodování s lidmi je typické, že je zde zneužíváno právního postavení ženy jako manželky, které zvyšuje její izolaci a navíc může být spojeno i s pobytovým statutem na daném území.

3.2.5 Žebrota

Obchodování s lidmi k výdejně činnosti spojené s žebráním je sice doménou jihovýchodní Asie, ale projevuje se i v Evropě. Při této formě vykořisťování je využíváno osob, které jsou schopny svým stavem vyvolat v jiných osobách lítost a získat (vyžebrot) peněžitý dar. Mezi oběti patří hlavně děti, tělesně nebo mentálně postižené osoby nebo staré lidi.

3.2.6 Odjímání orgánů

Do obchodu s lidmi za účelem odjímání orgánů spadá obchod s oběťmi za tímto účelem, ale již tato oblast nezahrnuje obchod se samotnými lidskými orgány. Tato trestná činnost má vysokou stránku latence, odhaduje se, že asi 70% případů je neodhalených.

Jednou z příčin je, že osoby postižené touto formou trestné činnosti mnohdy nemají ani pojem o tom, že jsou oběťmi a i v případě, že je jim to známo, věc ze strachu před možnými následky neohlásí.

3.3 Formy obchodu s lidmi v České republice

V České republice se projevuje obchod s lidmi ve formě obchodování za účelem sexuálního vykořisťování a dále za účelem pracovního vykořisťování. Další formy obchodu s lidmi nebyly zaznamenány ve statistikách Ministerstva vnitra České republiky. Zjištěny byly pouze případy, kdy byla oběť zneužívána k páčání krádeží.¹²

3.3.1 Obchod s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování

V obchodu s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování je Česká republika zdrojovou zemí pro země s vyšší životní úrovní a naopak cílovou zemí pro země s nižší životní úrovní. Mezi země s nižší životní úrovní byly využívány státy bývalého Svazu sovětských socialistických republik například Ukrajina, Slovensko, Bulharsko. Spolková republika Německo, Rakousko a Švýcarsko byly zaznamenány jako země cílové. Transport obětí byl prováděn osobním automobilem, vlakem a autobusem. Jedná se o trestnou činnost obchodování s lidmi, kdy jsou ženy dováženy k prostituci do České republiky a naopak o transport Českých žen k prostituci mimo území České republiky. Jedná se zejména o země západní Evropy. Dále jde o organizování prostituce na našem území, které

---

¹² *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2013* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2014, 2015 [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 3

je organizováno příslušníky České republiky, ale i cizinci. Dochází k propojování obchodu s lidmi s dalšími závažnými formami trestné činnosti a ke zvyšování počtu skupin se zapojením pachatelů více národností i etnických skupin. Přesto nadále převládají případy obětí, které jsou předmětem obchodu pachatelů pocházejících ze stejného státu, občanství případně etnika. Je využíván zisk získaný jednoho druhu trestné činnosti například obchodu s lidmi k financování další trestné činnosti. V České republice došlo při obchodování s lidmi ke změnám typických postupů. Obchodníci s lidmi již upouští od fyzického násilí k donucení obětí obchodu s lidmi, ale nahrazují je mírnějšími formami donucení, jako jsou formy zastrahování, využívání tísně, závislosti oběti a jazyka. Mírnější formy donucení pak znesnadňují orgánům činným v trestním řízení dokazování této trestné činnosti, odhalení oběti a napomáhají v rozvoji obchodu s lidmi jako skryté kriminality. I přes změny v postupu donucení obětí dochází i nadále k případům, kdy je využíváno jako forma donucení fyzické násilí spojené se sexuálním a psychickým nátlakem. Pachatelé často obelstí oběť falešnými sliby týkajícími se práce, kterou mají vykonávat. U vykořisťovaných obětí obchodníci využívají také jejich zadluženost.

Z prověřovaných případů policie České republiky bylo zjištěno, že trestnou činnost spojenou s obchodem s lidmi páchají hlavně organizované skupiny menších rozměrů. I v mnoha státech Evropské unie operují menší skupiny zapojené v obchodu s lidmi, které splňují požadavky, aby mohly být označovány za organizovaný zločin. U těchto skupin se sice nachází jistá forma hierarchické uspořádání zločinecké sítě působící v obchodování s lidmi, ale jsou organizovány v malých skupinách operujících samostatně nebo spolupracují s dalšími skupinami organizovaného zločinu. Uvedená spolupráce je prováděna s cílem získat jiné služby, které si tato skupina nemůže zajistit, například padělaní dokladů. Ve skupině jsou rozdělené role jejích členů. Situace v oblasti nucené prostituce má také vliv na dobrovolnou prostituci.¹³

K výskytu sexuálního vykořisťování z hlediska dlouhodobé nabídky i poptávky dochází v místech s výskytem dobrovolné prostituce. Těmito místy jsou příhraniční oblasti s Německem a Rakouskem. K výskytu dochází také v hlavním městě Praze. V roce 2013 docházelo k pouliční prostituci i v nějakých částech Jihočeského kraje. V důsledku přístupu orgánů činných v trestním řízení však došlo až k polovičnímu poklesu prostituce

---

¹³ BLATNÍKOVÁ, Š. *Sexuální vykořisťování jako forma závažné organizované kriminality*, 2010, s. 52 - 53

v této oblasti. Výše uvedenou činnost prováděly organizované skupiny, které přebíraly kontrolu nad touto trestnou činností, se kterou souvisel i obchod s návykovými látkami.

V prostituční scéně České republiky se setkáváme převážně s poskytováním sexuálních služeb v privátních bytech, v erotických nočních klubech, při pouliční prostituci a se sexuálním eskortním servisem. Dle odhadů provádí prostituci v České republice až 13 000 žen. I přesto, že sexuální služby poskytuje velké množství osob, jedná se téměř vždy o dobrovolné jednání. Velké množství osob provádí příležitostnou prostituci. Dle informací Občanského sdružení Rozkoš bez rizika, bylo zjištěno, že v roce 2013 se tato organizace nesečkala s dětskou prostitucí.

Za rok 2013 byly zaznamenány poznatky, že prostituci vykonávají občané České republiky, Slovenska, Rumunska, Ukrajiny, Ruska, Moldavska, Polska, Maďarska a Litvy. Při prováděných akcích Policie České republiky byly zjištěny jako osoby vykonávající prostituci hlavně ženy pocházející z České a Slovenské republiky.

Situaci vykořisťování za účelem sexuálních služeb také napomáhá, že v České republice není legislativně upravena prostituce. Prostituce není v České republice zakázána ani povolena.¹⁴

Přístup Evropských států k prostituci se liší. V některých zemích je prostituce nezákonná a v jiných zemích je povolena jako forma podnikání. V převážné části západních zemí, není poskytování sexuálních služeb nezákonné, je pouze omezována jednotlivými státy individuálně.

Ve Spolkové republice Německo došlo k povolení prostituce v roce 2002. Nedošlo však ke zlepšení situace a legislativa, která byla přijata v roce 2001, pomohla k postavení Spolkové republiky Německa jako centra obchodu s lidmi. Ve Spolkové republice Německo se v současné době nachází 3000 až 3500 nevěstinců.

V Nizozemsku jsou nevěstince povoleny. Úřady, tak chtějí prostituci lépe kontrolovat a danit. Také v Maďarské republice je prostituce povolena jako forma podnikání. Ve Velké Británii není prostituce nezákonná, ale je spojována s řadou trestných činů. Ve Švédsku, Norsku a Francii je postihován zákazník prostituce. Ve velké části východoevropských zemí je sice prostituce nelegální, ale je skrytě tolerována. Obdobná

---

¹⁴ *Proaktivní přístup policie k odhalování a vyšetřování případů obchodování s lidmi za účelem jejich sexuálního vykořisťování: mezinárodní konference, 2003, s. 32 - 35*

situace je i ve Spojených státech amerických. V České republice není otázka prostituce vyřešena. Snaha o řešení této otázky již probíhá mnoho let.¹⁵

Česká republika se v oblasti prostituce soustředí pouze na protiprávní jednání, které s prostitucí souvisí. Dva dosud podané návrhy zákona ve věci prostituce byly vládou České republiky zamítnuty. Návrh zákona byl podán po vzoru Německa, kde byla prostituce povolena, jak uvedeno výše.¹⁶

Podle místa výskytu prostituce rozlišujeme:

- **Oblast pouliční prostituce**

V oblasti pouliční prostituce dochází k jejímu dlouhodobému snižování. Pouliční prostituce se vykytuje v menší míře jen v určitých lokalitách hlavně příhraničních oblastí s Německem, Rakouskem a také v hl. m. Praze.

V hl. m. Praze je pouliční prostituce soustředěna hlavně v oblasti centra městské části Prahy 1 a v oblasti městské části Prahy 2.

Ve Středočeském kraji se pouliční poskytování sexuálních služeb vyskytuje v oblasti Rudné u Prahy, na kterou se Policii České republiky (dále jen „policie“) v této oblasti zaměřila. K nabídce sexuálních služeb mělo docházet i v dalších oblastech, ale jedná se spíše o jednotlivé případy.

V oblasti Teplicka se objevuje ve spojitosti s prostitucí zvýšený výskyt návykových látek zejména pervitinu. K prostituci dochází hlavně v oblastech: Bílina, Duchcov, Teplice, Chomutov i Dubí. Prostituci v této oblasti nejvíce provozují České a Slovenské občanky, část je romského etnického původu.

V Libereckém kraji provádějí prostituci občanky české národnosti pocházející ze sociálně slabého prostředí, na které také dopadl vliv ekonomické krize. Ženy vykonávající prostituci mají nízkou úroveň vzdělání a to se odráží i ve špatné znalosti zákonů, zdravotních rizik spojených s poskytováním sexuálních služeb.

---

¹⁵ Evropa je k prostituci otevřená, ilegální je v USA. In: *ČT24, ČTK* [online]. 2014 [cit. 2015-01-31]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/271283-evropa-je-k-prostituci-otevrena-ilegalni-je-v-usa/>

¹⁶ *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2013* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2014, 2015 [cit. 2015-01-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 10

V Jihočeském kraji se vykytuje prostituce v okrese Český Krumlov, v oblasti silnice E55 hlavní tah vedoucí do Rakouska, v oblasti silnic mezi obcemi Dolní Dvořiště a Vyším Brodem. Dále na hlavním tahu obce Prachatice směřujícího do Německa. Prostituce se také objevuje v obci České Velenice v okrese Jindřichův Hradec.

K výskytu prostituce téměř nedochází v Ústeckém a Děčínském kraji. Plzeňský kraj vykazuje výskyt prostituce u dálnice D5, konkrétně na dálničním přivaděči. Územním odboru Klatovy a Domažlice se prostituce vykytuje v malém množství. Dále se v této oblasti skoro nevyskytuje.

- **Oblast prostituce v klubech a privátních bytech**

V oblasti prostituce v klubech bylo zjištěno, že v některých oblastech dochází ke snižování počtu stálých klubů. V pražských klubech dochází k značné obměně pracovníků vykonávajících sexuální služby. Převažují pracovníci nižšího věku, s nízkým vzděláním, trpící nedostatkem finančních prostředků. Zvýšil se počet žen původem z Nigérie a Rumunska. Ženy se orientují na práci v Rakousku, Německu nebo Švýcarsku, kde mohou vydělat více peněz.

V Teplicích práci v klubech vykonávají České a Slovenské občanky, Ukrajinky včetně žen romského etnika a menšího množství pracovníků z Nigérie. Největší množství klubů se nachází v oblasti Chomutovska v Hoře svatého Šebestiána. Také v oblasti Dubí, Litvínovska a Lounska. Zneužívání drog se zde vyskytuje jen vzácně.

Na Ostravsku se nachází stálé kluby a dochází zde výraznější rotaci dívek.

V Jihočeském kraji dochází ke snižování počtu klubů, ve kterých pracovali dívky z Maďarska a Rumunska.

Pouze malý počet klubů se nachází v Pardubickém a Královéhradeckém kraji.

V Plzeňském kraji je provozována prostituce v příhraničních městech v klubech i penzionech.

Výkon prostituce v privátních bytech zaznamenává mírné zvýšení v množství poskytovaných sexuálně zaměřených služeb, které jsou provozovány za účelem výdělku. Vzhledem k formě provozování služeb se ceny pohybují v nižší úrovni než v případě nočních klubů. Privátní poskytování sexuálních služeb využívá k získání zákazníků hlavně

inzerce prostřednictvím webové inzerce na internetu. Na území hlavního města Prahy bylo zaznamenáno kolem 400 zařízení poskytování privátních služeb. Ve Středočeském kraji 56 výše uvedených zařízení. V Libereckém kraji byl zjištěn nárůst počtu pracovníků poskytující sexuální služby. Privátní sexuální scéna převládá v Pardubickém a Královéhradeckém kraji. Převážná část sexuálních pracovníků je České národnosti, dále Slovenské a Ukrajinské. Mnohdy jde o matky, které musejí samy živit své děti. V některých regionech je privátní poskytování sexuálních služeb více skryté. Pozorování takových míst je pro policii složité a komplikované, neboť nelze na těchto místech provádět kontrolu.¹⁷

- **Kategorie nezákonného obchodu se ženami za účelem sexuálního vykořisťování v České republice**

Nezákonný obchod se ženami za účelem sexuálního vykořisťování v České republice se dá rozčlenit do několika kategorií. Za prvé dovoz do České republiky, za druhé vývoz z České republiky a za třetí domácí obchod spojený s prostitucí. Do České republiky jsou ženy a dívky dováženy vyzkoušeným způsobem. Ke kontaktování žen či dívek dojde v zemi původu a obchodníky je jim nabídnuto zaměstnání v České republice nebo dalších zemích. Jsou jim nabízeny různé manuální práce, jako například hostesek, práce na baru, některým ženám je známo, že budou poskytovat sexuální službu za úplatou. Ženám nebo dívkám jsou při příjezdu do České republiky sebrány doklady totožnosti a jsou pod psychickým i fyzickým nátlakem nuceny k vykonávání prostituce. Umísťovány jsou zejména do nočních klubů. Oběti musí z finančních prostředků vydělaných prostitucí uhradit veškeré náklady spojené s jejich základními potřebami (strava, ošacení ubytování), ale také musí uhradit náklady na dopravu a někdy částku, za kterou byla koupena. Při pobytu v nočním klubu jsou ženám prodlužována víza, která je opravňují k pobytu na území České republiky. Obchodníci dohlíží, aby měly ženy v pořádku všechny doklady, byly starší 18 let a mohly tak vystupovat v případě kontroly policií jako turistky, které mají v podniku pronajatý pokoj. Když jsou kluby kontrolovány policií za účelem protírání obchodu s lidmi, oběti odmítají spolupracovat s policií a tvrdí, že jsou v podniku

---

¹⁷ *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2013* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2014, 2015 [cit. 2015-01-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 8 - 10

zaměstnány nebo jsou turistky. Příčinou proč ženy odmítají vypovídat, je strach o blízké, kteří se nacházejí v zemích původu, neboť obchodníci mají mnohdy kompletní informace o rodině obětí. České státní příslušnice jsou vyváženy zejména za účelem prostituce pod záminkou výkonu zaměstnání jako modelky, společnice či hostesky. K náboru dochází prostřednictvím agentur.

3.3.2 Obchod s lidmi za účelem pracovního vykořisťování

Pojem nucená nebo povinná práce je definována Mezinárodní organizací práce v Úmluvě o práci číslo 29 z roku 1930 článku 2.1, kde je označována jako každá práce nebo služba, která se na osobě vymáhá pod pohrůzkou trestu a ke které se osoba nenabídne dobrovolně. Nucená práce zahrnuje praktiky, jako jsou otroctví, praktiky podobné otroctví, dlužné otroctví a nevolnictví.¹⁸

Ústavní soud České republiky se také zabýval výkladem pojmu nucená práce. Nejdříve tento pojem vymezil restriktivně, a to zejména jako „*zpravidla práce a služby, které ve větší míře a omezujícím způsobem zasahují do osobních práv a svobod občana a jejich nucený výkon představuje donucení administrativní povahy*“. Toto stanovisko později revidoval v nálezu vedeného pod spisovou značkou Pl. ÚS 1/12, ve které je uvedeno, že k posouzení, zda má určitá povinnost charakter zakázané nucené práce nebo služby ve smyslu čl. 9 odstavce 1 Listiny základních práv a svobod, lze vycházet z definice tohoto pojmu obsažené v článku 2 Úmluvy o nucené a povinné práci. Dle výše uvedeného ustanovení se nucenou nebo povinnou práci rozumí: „*každá práce nebo služba, která se na kterékoli osobě vymáhá pod pohrůzkou jakéhokoliv trestu a ke které se řečená osoba nenabídne dobrovolně*“. Ústavní soud České republiky v této věci také zdůraznil, že zákaz se týká, jak fyzických tak právnických osob. České republice vyplývá povinnost učinit trestným a potírat takové jednání, které by vynucovalo činnost vymezenou v článku 9

---

¹⁸ INTERNATIONAL LABOUR OFFICE, SAP-FL. *ILO global estimate of forced labour results and methodology*. Geneva: International Labour Office, 2012, s. 19

Listiny základních práva a svobod respektive článku 4 odstavce 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.¹⁹

- **Zprostředkování práce za účelem pracovního vykořisťování**

Zajišťování práce je prováděno v prostředí klientelismu. Zásadní úlohu mají zprostředkovatelé označovaní v anglickém jazyce jako brokers, kteří mají důležité kontakty na osoby migrující do cílových zemí za účelem zlepšení své životní situace včetně podmínek pro život.

Dále patrony neboli osoby, které mají zisk ze zaměstnávání migrantů. Průběh samotné cesty do České republiky je součástí obchodu, který vytváří možné druhy závislosti migrantů na osobách zajišťující průběh cesty a provádí konstrukci prostředí obchodu s lidmi. Částmi tohoto prostředí jsou následně osoby mající zájem o výkon práce, zprostředkovatelé a odběratelé, tedy zaměstnavatelé na území České republiky. Spolupůsobení těchto částí vymezuje povahu práce a utváří pravidla obchodování, to znamená výši plateb, druhy trestů pro oběti, které kladou odpor nebo se jinak proviní vůči obchodníkům s lidmi. Zaměstnavatelé v České republice mají zájem o migranty, aktivně o ně projevují zájem a vyhledávají je.

Životaschopnost klientelismu propojuje původní vztahy v jednotlivých zemích a přenáší je do modernější společnosti, přičemž utváří prospěch pro všechny strany.

Vytváří vzájemnou závislost, přičemž každá strana má své závazky. V instituci klientelismu je obsažen prostor pro nátlak a vykořisťování. Vše usnadňuje malá jazyková bariéra mezi zaměstnavatelem a migrantem a ochota migrantů pracovat za nízké mzdy ve špatných podmínkách. V České republice se jedná zejména o oblasti stavebnictví, zemědělství, služeb a textilního průmyslu. V textilním průmyslu se jedná hlavně o imigranty Polska a Ukrajiny. Práce imigrantů probíhá v oblastech pracovního trhu, o který není v České republice zájem.

---

¹⁹ ZEZULKOVÁ, Jana a kol. Státní zastupitelství. *Obchod s lidmi: Novodobé otroctví*. 2013, roč. 11, č. 6, 8 - 16. Dostupné z: ASPI

Podle činnosti rozeznáváme několik typů zprostředkovatelů v obchodu s lidmi. Zprostředkovatelem může být jednotlivec nebo skupina v zemi původu. Osoba zprostředkovatele kontaktuje klienty a provádí zajištění administrativních záležitostí souvisejících s vycestováním. Osoba klienta jen vyčkává, až dokumenty dostane a následně opouští zdrojovou zemi. Zprostředkovatel může také předávat kontakt na jinou osobu v cílové zemi. Rozeznáváme následující druhy zprostředkovatelů práce:

- **Agentura ve zdrojové zemi**

Rozdíl mezi agenturou a ostatními zprostředkovateli je, že působí na „ulici“. Jsou to pololegální organizace zprostředkovatelské organizace, kde se projednají podmínky a je uzavřena smlouva za poskytované služby. Mezi služby agentur převážně patří zákonné vycestování na turistická víza.

- **Osoba krajana z České republiky**

Jedná se o osoby, které provádějí zprostředkování na základě svých dřívějších kontaktů a znalostí z České republiky. Dobře se orientují v prostředí. Své znalosti využívají k vytváření kontaktů mezi zaměstnavateli v České republice a migranty. Využívají svých sociálních vazeb z předchozích pobytů na území České republiky.

- **Zprostředkovatelská etnická firma v České republice**

Etnické firmy jsou legální společnosti. Českými firmami jsou využívány jako subdodavatelské firmy. Jsou na ně přenášeny rizika a klienty jsou hodnoceny kladně, protože snižují riziko vyzrazení nebo podvodného jednání. Poskytují klientům také záruku, že nebudou kontrolováni ze strany cizinecké policie. Tyto firmy zaměstnávají nelegální pracovníky a dochází zde k daňovým únikům.

- **Zprostředkovatel kontaktů v České republice**

K zprostředkování dochází prostřednictvím známého, přičemž vzniká pouze závazek, tento druh zprostředkování bývá bez nákladů. Charakter zprostředkování je dopředu objednaný nebo úplně náhodný.

- **Zprostředkovatel „tipař“**

Jedná se o osoby oslovující možné zájemce o práci v místě častého výskytu potencionálních zájemců. Jsou to osoby s významným vlivem a jejich působení je efektivní.²⁰

3.4 Organizovaný zločin v obchodu s lidmi

Organizovaný zločin je hlavním bezpečnostním rizikem současného světa. V České republice operuje od začátku devadesátých let 20. století, kdy dochází k propojování mezinárodních zločineckých skupin se skupinami v České republice. Působení organizovaných zločineckých skupin není jen bezprostředním ohrožením bezpečnosti občanů, ale vede k společenskému ochromení jako celku. Působení organizovaných skupin může mít velký vliv skoro ve všech klíčových oblastech naší společnosti. Působí zejména na politiku, státní správu, ekonomiku, média, soukromý sektor a v dalších částech naší společnosti. Organizovaný zločin se snaží získat spolupracovníky z různých profesí a oborů včetně policistů a dalších osob, které mohou ovlivňovat veřejné mínění. Svým působením se snaží organizovaný zločin vytvářet značné zisky a tím se účastní na vzniku, šíření a nárůstu společenských patologických jevů. Vnější ohrožení České republiky představuje nadnárodní organizovaný zločin, který může Českou republiku využívat

---

²⁰ *Zpráva o výsledcích sociologického průzkumu: Výzkum obchodu s lidmi především za účelem nucené práce* [online]. Havířov: INTERMUNDIA, o.p.s., 2005 [cit. 2015-02-08]. , Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-popis-situace-v-obchodu-s-lidmi-979350.aspx>. , s. 16 - 17

k expanzi a jako tranzitní země. Z celosvětového pohledu pak může situace závažné kriminality České republiky ohrožovat také ostatní země. Organizovaný zločin se mimo jiné rozlišuje stupněm organizace, od nižšího stupně, který je uspořádán spíše v horizontální struktuře, po vyšší stupně zločinného spolčení, které je hierarchicky upořádané. Méně rozvinutým skupinám se obtížně prokazuje jejich protiprávní jednání zločinného spolčení. Třístupňovou řídicí strukturu mají maximálně rozvinuté skupiny. V čele zločinecké organizace je nejvyšší vedení řídicí operující jednotky, ve kterých jsou na nejnižší úrovni řadoví členové organizace a externisté. Protiprávní jednání je pak prováděno skupinami takzvaného středního článku. Vrcholné vedení organizace je od středního článku převážně odděleno. Určuje strategii zločinecké organizace, provádí výběr vedoucích pracovníků, hospodaří s finančními prostředky organizace, disponuje odborným servisem včetně právního servisu, který působí tak, aby jednání organizace bylo co nejméně právně napadnutelné. Dalšími aktivitami vedení organizace je udržování styků se společenskými špičkami, ať již se jedná o politiku, ekonomiku, obchod a další oblasti. Řadoví členové organizovaného zločinu tvoří nejnižší vrstvu a jsou děleni na dvě skupiny, na ty co provádějí akce a zajišťují servis. Za externisty jsou převážně označovány osoby zajišťující servis. Externisté vykonávají činnost jako právní, ekonomičtí poradci, zajišťují kontakty s pracovníky státní správy, ekonomickými i politickými elitami, státním a soukromým sektorem.²¹

---

²¹ CEJP, M. *Vývoj organizovaného zločinu na území České republiky*, 2010, s. 17

Tabulka č. 1 - podíl plně rozvinutých skupin organizovaného zločinu v České republice²²

rok	Podíl plně rozvinutých skupin organizovaného zločinu.
1995 - 1999	33,3 %
2000 - 2002	40 %
2003 - 2004	50 %
2005 - 2006	42 %
2007	54 %
2008	40 %
2009	57 %

3.5 Obchod s lidmi a jeho oběti

Procesem viktimizace se člověk stává obětí trestného činu. Je to proces poškozování osoby a způsobení újmy²³.

Obchod s lidmi se zaměřuje na muže, ženy, dívky včetně chlapců v situacích, kdy jsou zranitelní. Zjistit, že se osoba stala obětí obchodování je velmi obtížné. Identifikace oběti má však hlavní význam pro to, aby mohla být postiženým osobám poskytnuta adekvátní pomoc a mohly být naplněny její zásadní potřeby. Pět hlavních potřeb obětí je respekt, uznání, pomoc, ochrana, přístup ke spravedlnosti a odškodnění. Identifikace oběti také umožňuje orgánům činným v trestním řízení v postihování trestné činnosti obchodování s lidmi. V souladu se směrnicí Evropské unie, by měla být pomoc a podpora obětem založena na jejich individuálních potřebách. Měla by zahrnovat minimálně vhodné a bezpečné ubytování, hmotnou pomoc, zdravotní péči, psychologickou pomoc, poradenství, poskytování informací, překladatelské a tlumočnické služby.

Dle odhadů Mezinárodní organizace práce je na celém světě obětí nucené práce 20, 9 milionů lidí. Tato oblast obsahuje to, co někteří lidé nazývají novodobým otroctvím, tedy oblast obchodování s lidmi za účelem nucené práce a pohlavního zneužívání. Data

²² CEJP, M. *Vývoj organizovaného zločinu na území České republiky*, 2010, s. 18

²³ ČÍRTKOVÁ, L. *Forezní psychologie*. s. 116

pokrývají období roků 2002 až 2012. Z celkového počtu 20,9 milionů obětí nucené práce je 18,7 mil. (90%) nasazeno v soukromém sektoru, z této části je 4,5 mil. (22%) obětmi sexuálního vykořisťování a 14,2 mil. (68%) jsou obětmi nuceného pracovního vykořisťování v ekonomických činnostech, jako stavebnictví, zemědělství, domácí práce a výroba. Zbývajících 2,2 mil. (10 %) jsou formy nucené práce uložené státem, např. nucené práce ve vězení za podmínek, které jsou v rozporu s normami Mezinárodní organizace práce, nebo nucená práce ve státních nebo povstaleckých ozbrojených silách.

Více než polovina 11,4 mil. (55 %) obětí nucené práce tvoří ženy a dívky, 9,5 mil. (45 %) tvoří muži a chlapci.

Oběti ve věkové skupině 18 let a více tvoří 15,4 mil. (74%), zatímco děti ve věku 17 roků a méně představují 5,5 mil (26%) všech obětí nucené práce.²⁴

V Evropské unii se počet obětí obchodování s lidmi zvýšil za období let 2008 až 2010 o 23 632 osob. Počet osob, které byly obchodovány v Evropské unii, a třetích zemí se ve výše uvedených letech zvýšil o 18 %, přičemž počet odsouzených za tuto trestnou činnost klesl v tomto období o 13 %. Celkový počet osob ve výše uvedeném období, které byly obětmi obchodu s lidmi, nebo se mohli stát obětmi obchodu s lidmi, byl 6309 osob v roce 2008, 7795 v roce 2009, 9528 v roce 2010.

Ženského pohlaví bylo 68 % obětí a mužského pohlaví 17 % obětí obchodování s lidmi. Nejvíce bylo obchodováno s obětmi za účelem sexuálního vykořisťování 62 %. Druhou nečastější formou obchodování s lidmi byla za účelem nucené práce v 25 % a zbylá část byla obchodována za dalšími účely.

Oběti pocházejí z členských států Evropské unie v 61 %, oběti z Afriky v 14 %, Asie v 6 % a Latinské Ameriky v 5 %.²⁵

Ze správy Eurostatu 2014 bylo zjištěno, že v roce 2012 členské státy Evropské unie oznámily celkem 10 998 zjištěných a předpokládaných obětí obchodu s lidmi. Ve sledovaném období roků 2010 až 2012 bylo registrováno 28 členskými zeměmi 30 146 obětí.

---

²⁴ INTERNATIONAL LABOUR OFFICE, SAP-FL. *ILO global estimate of forced labour results and methodology*. Geneva: International Labour Office, 2012, s. 13 - 14

²⁵ *Trafficking in human beings: more victims in the EU but Member states are slow to respond* [online]. Brussels, 2013 [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-322_en.htm

Z údajů členěných podle pohlaví bylo zjištěno, že v roce 2012 až 2013 bylo 80 % registrovaných obětí ženského pohlaví. Z údajů členských států Evropské unie, které poskytly statistiky členění podle pohlaví a věku, bylo v souhrnu zjištěno, že ženy tvoří 67 %, muži 17 %, dívky 13 % a 3% chlapců z celkového počtu registrovaných obětí obchodu s lidmi. Z údajů členěných podle věku bylo zjištěno, že 45 % registrovaných obětí obchodu s lidmi bylo ve věku 25 let a více, 36 % bylo ve věku 18 až 24 let, 17 % bylo ve věku 12 až 17 let a 2 % byly ve věku do 11 let.

Z dat členěných podle jednotlivých forem vykořisťování obětí obchodu s lidmi za tři sledované roky 2010 až 2012 se ukázalo, že převážná část tedy 69 % registrovaných obětí bylo obchodováno za účelem sexuálního vykořisťování, 19 % bylo obchodováno za účelem nucené práce a 12 % za účelem jiných forem vykořisťování, jako je odstraňování orgánů, prodej dětí a další kriminální aktivity.

Drtivá většina žen 85 % jsou registrovanými oběťmi obchodování za účelem sexuálního vykořisťování, 64 % registrovaných obětí mužského pohlaví jsou oběti nucené práce. Pohlavně je zneužíváno 95 % žen, zatímco většina mužů 71 % jsou oběti pracovního vykořisťování. U jiných forem vykořisťování jako je nucené žebrání a prodej, ženy představují 52 %, muži 38 % registrovaných obětí a 10 % obětí je neznámého pohlaví.

Většina registrovaných obětí pochází ze států Evropské unie 65 %. Oběti mužského pohlaví je 64 % občanů Evropské unie a 65 % ženských obětí je občanů Evropské unie. Nicméně v Afrických zemích a Společenství latinskoamerických a karibských států je více žen než celkový průměr.

Nejvyšší počty obětí byly v letech 2010 - 2012 zaznamenány v následujících zemích Evropské unie: Rumunsku, Bulharsku, Nizozemsku, Maďarsku.

Údaje o pomoci a ochraně obětí obchodování s lidmi, ukazují, že v roce 2012 byl počet obětí, které obdržely pomoc v 24 členských státech Evropské unie a mohly poskytnout tyto údaje 5452.

Mezi státy, které hlásily postupný nárůst registrovaných obětí v průběhu tří sledovaných let, byla Belgie, Rakousko, Malta a Dánsko. Naopak Česká republika, Rumunsko, Kypr a Irsko zjistily postupný pokles registrovaných obětí obchodování s lidmi ve sledovaném období 2010 - 2012.

Výchozí informace byly získány na základě žádosti podané jednotlivým členským státům Evropské unie, aby poskytly statistické údaje o celkovém počtu

identifikovaných a předpokládaných obětí v souladu se směrnicí 2011/36/EU. Termínem oběť se rozumí osoby, které byly formálně označeny příslušnými orgány jako oběti obchodu s lidskými bytostmi. Termínem předpokládaná oběť se rozumí oběti obchodu s lidmi, kteří splnili kritéria směrnice Evropské unie, ale nebyli formálně označeni příslušnými orgány jako oběti obchodování s lidmi, nebo kteří odmítli být formálně nebo právně označeni jako oběť obchodování s lidmi.

Identifikace obětí zůstává jedním z nejobtížnějších aspektů při zaznamenávání stavu obchodování s lidmi. Například v některých zemích jsou jako oběti registrovány pouze osoby, které spolupracují s orgány vyšetřování při stíhání obchodníků s lidmi. V jiných zemích může být oběť registrována pouze v případě žádosti nebo příjmu pomoci a v některých zemích nemohou být oběti registrovány, pokud odmítnou poskytnout své osobní údaje nebo se za oběti obchodování s lidmi nepovažují.

Zajišťování standardizovaných přesných a harmonizovaných evidencí obětí obchodu s lidmi je nutné k zajištění odpovídající pomoci a ochraně obětí v souladu s ustanovením vnitrostátních právních předpisů.²⁶

3.6 Příčiny a faktory ovlivňující obchod s lidmi

Příčiny obchodu s lidmi jsou faktory, které umožňují obchod s lidmi nebo k jeho existenci napomáhají. Ve věci příčin vzniku obchodu s lidmi hovoříme o faktorech označovaných v anglickém jazyce jako „push“ – tlačit a „pull“ – tahat.

Faktory, které vedou k tomu, že lidé jsou nuceni, i přes značné riziko hledat řešení životní situace mimo svou zemi a vykonávat i nepřijatelné práce se nazývají push faktory, neboť lidi „tlačí“ pryč z místa, kde se narodili.

Naopak „pull“ faktory jsou ty, které dávají lidem záminku přesunout se do cílové země, kde mohou zlepšit svojí životní situaci. Příčinou vzniklé situace je ekonomická nerovnováha ve světě. Špatná ekonomická situace některých zemí tedy reprezentuje „push“ faktor a je místem nabídky pracovních sil pro ekonomicky silné cílové země, kde je zájem o levnou pracovní sílu, která je ochotna vykonávat i druhy práce, o které není v této

---

²⁶ Eurostat: *Trafficking in human beings*. Luxembourg: Publications Office European Union, 2014, s. 10, 11, 22.

zemi poptávka. Tyto ekonomicky silné cílové země působí jako „pull“ faktor. Nedostatek zákonných možností k migraci pak nutí stěhující se osoby spoléhat na zprostředkovatele a také na obchodníky s lidmi. Zavádění přísnějších předpisů v oblasti migrace nenese očekávané výsledky, neboť zprostředkovatelé využívají možností jak tyto předpisy obejít. Přijatá opatření pak mají vliv na běžné migranty a posilují závislost na osobách zprostředkující migraci. „Push“ faktor je posilován také prezentovanými obrazy prosperity rozvinutých zemí, kde však nejsou vidět stinné stránky.²⁷

„Pull“ faktor v zemích určení je podporován poptávkou včetně obchodování za účelem komerčního sexu a je spjat s rozvojem zábavního sexuálního průmyslu. Na rozvoji obchodování s lidmi se také podílí, že v cílových zemích, transitních zemích i zemích původu jsou nedostatečná či chybějící opatření proti obchodu s lidmi. V případě, že ve výše uvedených zemích existují opatření proti obchodu s lidmi, pak bývají nepřiměřeně podporovány a nedostatky můžeme nalézt ve všech fázích obchodu s lidmi.

„Faktory ovlivňující obchodování s lidmi tak mohou být

- vysoká poptávka po levném, prodejném sexu a po levné pracovní síle,
- nerovnováha mezinárodních ekonomických vztahů,
- chudoba a politická nestabilita v zemích původu,
- někdy i silný tlak rodiny a sociálního okolí,
- vyšší tolerance k porušování lidských práv (především v zemích původu),
- nerovnoprávnost pohlaví (genderová diskriminace, obecná tendence k nižšímu ohodnocení žen v pracovním procesu, špatný přístup ke vzdělání a pracovním příležitostem),
- posunutý systém hodnot ve společnosti, přílišná orientace na principy tržního chování,
- mýtus snadného a pokojného života v západních zemích,
- morální nedocení vlastní osobnosti, neschopnost seberealizace,
- touha žen uniknout z nudného, neperspektivního životního stylu a sociální kontroly původního prostředí,
- nedostatečná informovanost veřejnosti i oběti, nedostatečné právní vědomí,

---

²⁷ VANIČKOVÁ, Eva a kol. *Obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování*, s. 13 - 14

- existující mýty o obětech obchodování s lidmi (od postoje: „slušné dívce se to stát nemůže“ až po druhý extrémní názor: „může se to stát každé, nic proti tomu nemohu dělat, risknu to a vezmu nabízenou pracovní příležitost“),
- naivita žen při hledání dobře placené práce či životního partnera za účelem sňatku,
- podcenění zdravotního rizika spojeného s provozováním prostituce.²⁸

Z pohledu Mezinárodní organizace práce můžeme faktory příčin obchodu s lidmi dělit, na faktory, které vytvářejí podnět ke vzniku obchodování s lidmi ze strany nabídky a poptávky.

Mezi faktory nabídky patří vliv vlády, nedostatečný soudní a právní systém státu, jevy související se špatnou zaměstnaností a nízkým odměňováním za vykonanou práci, nerovnováha v pracovních příležitostech mezi muži a ženami. Nedostatečné informace o způsobech získání zahraniční práce, chudoba, zadluženost, nízká vzdělanost, neznalost rizik migrování za účelem práce, vysoká ziskovost obchodu s lidmi s malými riziky.

Mezi faktory na straně poptávky patří tlak mezi konkurencí, při kterém dochází ke snižování nákladů najímáním subdodavatelů, snižováním mezd, zadávání práce jiným firmám, odmítání určitého druhu prací, zvýšení podílu pracujících žen vytvářející poptávku po ženách v domácnosti, poptávka po výrobcích za nízké ceny, poptávka po sexuálních službách, porušování lidských práv, ziskovost obchodování s lidmi, špatná informovanost, korupce migračních úředníků. Jedním z faktorů, které mají výrazný vliv na obchod s lidmi je globalizace, která přispívá k zvyšování životní úrovně v rozvinutých zemích, ale bohužel ji také doprovází stále se zvětšující nerovnost mezi jednotlivými zeměmi. V rámci globalizace mimo jiné také dochází k odstraňování bariér v mezinárodním obchodě.²⁹

²⁸ BLATNÍKOVÁ, Š. *Sexuální vykořisťování jako forma závažné organizované kriminality*, 2010, s. 20 – 21

²⁹ *Obchodování s lidmi za účelem nucené práce: Způsoby monitorování náboru migrujících pracovníků*.
Geneva: Mezinárodní organizace práce, 2005, s 15

3.7 Vývoj obchodu s lidmi v České republice jako závažné formy organizovaného zločinu

V bývalé Československé republice se před rokem 1989 sice projevovaly formy tuzemské kriminality, které vykazovaly znaky organizovaného zločinu, ale fungovaly v omezené míře a dále jejich rozvoj nepokračoval v takovém rozsahu jako v západních zemích. Tedy se nerozvíjel do velkých zločineckých organizací s rozsáhlým mocenským vlivem. Jednalo se například o prostituci, nelegální směnu valut a dovoz nedostatkového zboží. Tyto formy kriminality však fungovaly samostatně bez mezinárodních vazeb. Organizovaný zločin nebyl v této době vnímán jako hrozba proti, které by bylo třeba bojovat, ale spíše jako velmi vzdálený úkaz, který se nás vlastně ani netýká. To mělo své důsledky i v opatřeních vůči této trestné činnosti, neboť neexistovala jakákoliv systematická politika směřující k boji s organizovaným zločinem.³⁰

Z výše uvedeného je zřejmé, že se organizovaný zločin v bývalé Československé republice téměř neobjeoval. Hlavní formy organizovaného zločinu včetně obchodu s lidmi se nemohly v bývalé Československé republice rozvíjet. Vliv na to měly zejména silné bezpečnostní složky státu a ekonomická situace obyvatelstva. Provozování organizovaného zločinu bylo spojeno s velkým rizikem a poměrně malým ziskem.

Následující přechod Československé republiky k demokratickému politickému systému po roce 1989 přinesl rozsáhlé změny ve všech oblastech, až již se jednalo o ekonomiku, soudy, státní správu. Došlo k otevření státních hranic a ekonomiky vůči okolním zemím. Tato změna však přinesla i negativní důsledky, které se projevovaly v nezákonném pohybu osob, služeb, zboží a kapitálu. K tomu napomáhala také výhodná geografická poloha České republiky.³¹

Česká republika se tak stala zajímavou destinací pro mezinárodní organizovaný zločin včetně organizovaných zahraničních skupin, které začaly na naše území pronikat. Změny také přinesly vhodné podmínky pro vznik domácího organizovaného zločinu, ten zůstával ukryt za vzrůstající kriminalitou. První se do bezprostředního kontaktu s organizovaným zločinem dostávaly policejní orgány. Vliv na uvědomění si hrozby

---

³⁰ CEJP, M. a Vladimír B. *Organizovaný zločin v České republice*, 2004, s. 50

³¹ CEJP, M. *Vývoj organizovaného zločinu na území České republiky*, 2010, s. 13

organizovaného zločinu měla také výzkumná činnost a zejména mezinárodní společenství.³²

3.7.1 Vývoj obchodu s lidmi po roce 1989

V České republice probíhal vývoj obchodu s lidmi oproti původním členským státům Evropské unie odlišně. Po roce 1989 byly bývalé socialistické země včetně České republiky významné jako zdroj pro obchod za účelem sexuálního vykořisťování. V 90. letech posiloval růst ekonomiky České republiky a ta se tak postupně stala zemí tranzitní a cílovou.³³

3.7.2 Vývoj obchodu s lidmi od roku 1998 do roku 2009

Mezi lety 1998–2004 byla mezi nejrozšířenějšími činnostmi organizovaného zločinu nelegální migrace, až v roce 2005 dochází k poklesu jejího podílu na organizované trestné činnosti. Nejrozšířenější aktivity organizovaného zločinu v roce 2008 bylo organizování prostituce a distribuce drog.³⁴

Od konce roku 2004 dochází v České republice k postupnému růstu jiných forem obchodování s lidmi než sexuální vykořisťování. Dochází k růstu případů obchodování s lidmi k nucené práci, otroctví i nevolnictví a dalším formám vykořisťování. Stejně se situace vyvíjí i v dalších členských státech Evropské unie.³⁵

V roce 2008 byly zjištěny případy, kdy byla Česká republika využita jako země zdrojová a ženy s České republiky byly oběťmi obchodu v zahraničí. V tomto období došlo

---

³² CEJP, M. a Vladimír B. *Organizovaný zločin v České republice*, s. 51 - 52

³³ *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2008* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009, 2015 [cit. 2015-02-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, 12 s.

³⁴ CEJP, M. *Vývoj organizovaného zločinu na území České republiky*, 2010, s. 27

³⁵ *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2009* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2010 .2015 [cit. 2015-02-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, 9. 6 s.

k růstu případů obchodu s lidmi za účelem nucené práce. Tento trend byl očekáván i v budoucnosti a to zejména vzhledem celosvětové hospodářské krizi.

V obchodu s lidmi působí celosvětová hospodářská krize jako silný „pull“ faktor tlačící osoby k hledání změny ve své špatné životní situaci. Významným faktorem ovlivňující nárůst nucené práce, bylo také rozšíření definice obchodu s lidmi o nucenou práci, nevolnictví otroctví a další vykořisťování. Změna měla přirozeně vliv na stržení pozornosti k této problematice. Definice byla obsažena v § 232a zákona číslo 140/1961 Sb., trestního zákona, který později nahradil § 168 zákona číslo 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Dalším působícím faktorem byly aktivity nevládních organizací v oblasti preventivně informační a vzdělávací. Jejich aktivity přispěli ke zvýšení informovanosti o této formě obchodu s lidmi.³⁶

Sexuálním vykořisťování se v roce 2008 projevovalo ve formě poskytování sexuálních služeb v nočních erotických klubech a jejich organizování. Dále poskytování erotických služeb v privátech i eskortním servisem. Mezi oběťmi byly pouze osoby ženského pohlaví. Oběti využívané k obchodování za účelem prostituce jsou převážně ženy z bývalých Sovětských socialistických republik, zejména Slovenska, Ukrajiny, Ruska. Zjištěny byly také oběti z Brazílie a Vietnamu a oběti z České republiky. Jsou importovány do České republiky pod falešnými sliby zajištění práce, ale po dovozu jsou nuceny provádět prostituci v erotických klubech a odpracovávat si tak dluh vůči obchodníkům. Jedná se o imaginární dluh, který měl vzniknout za služby, které obchodníci ženám poskytl například: převoz do cílové země, zajištění dokladů, víz apod. Někdy jsou oběti obelstěny osobou blízkou nebo osobou, kterou znají z minulosti. Zapojení cizích státních příslušníků jako pachatelů je umožněno jejich vazbami v zemích původu. Také znalostí tradic, kulturního prostředí, jazyka ve zdrojových zemích obchodu s lidmi.

V oblasti poskytování sexuálních služeb byl zaznamenán pokles o komerční sexuální služby zejména v pohraničních oblastech. Vliv na pokles měly vyhlášky zakazující prostituci, využití městského kamerového systému a jeho prezentace v médiích. Prostituce byla skryta do podniků, které již jsou označovány jako privátní a provozovatelé těchto podniků, se pohybují v „mantinelech“ platné legislativy, to vyvolává značné nesnáze při odhalování trestné činnosti v této oblasti.

---

³⁶ *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2008* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009, 2015 [cit. 2015-02-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, 12 - 13 s.

V roce 2008 byla v oblasti nucené práce a souvisejících forem obchodu s lidmi Česká republika zemí cílovou a také zemí tranzitní. Pro oběti z bývalého Sovětského svazu, zejména Ruska, Ukrajiny, Uzbekistánu, Kyrgyzstánu, Rumunska, Vietnamu, Mongolska, Běloruska apod. je zemí cílovou. Opět je zde zneužita ekonomická situace obětí a jejich touha po slušném výdělku. V České republice jsou jim pak odebrány doklady a jsou nuceni vykonávat jinou práci než, pro kterou byli najímáni. Přirozeně jsou pak využívány k výkonu neatraktivní práce, o kterou není v cílových zemích zájem. Jedná se hlavně o těžkou manuální práci. Oběti za ni dostávají jenom zlomek ze slíbené mzdy nebo vůbec žádný plat, aby ve svém údělu pokračovali, jsou vůči nim využívány různé formy donucení. Jako formy donucení je většinou využíváno fyzické násilí, psychický nátlak, obětem je mnohdy vyhrožováno, že bude ublíženo jejich příbuzným v zemích původu. Jak již bylo výše uvedeno Česká republika je také tranzitní zemí, přes kterou jsou oběti propašovány do dalších zemí Evropské unie za využití falešných dokladů. V cílových zemích jsou pak zneužívány obdobně jako v České republice, tedy ve formě levné pracovní síly. Také v této oblasti má vliv na celkový vzestup počtu případů vliv ekonomické krize. Objasnění této formy obchodu s lidmi je nelehké, neboť organizovaný zločin vykazuje velké právní znalosti a umí se pohybovat na hraně platné legislativy a disponuje také znalostí metodiky a formy výkonu práce Policie České republiky a dalších orgánů. Na základě právních znalostí pak mohou kriminální skupiny provozovat svou činnost pod záštitou legálního podnikatelského subjektu. Příkladem mohou být různé agentury zabývající se zprostředkováním zaměstnání.

V roce 2008 byla zjištěna přeprava obětí z České republiky do Anglie a zemí Evropské unie za užití zmíněného způsobu provedení. Hlavním motiv je zde ekonomický faktor, který láká svými velkými zisky a malým rizikem odhalení. V zahraničí pomáhají při identifikaci obětí obchodování s lidmi další instituce zabývající se problematikou práce.

Z údajů Ministerstva práce a sociálních věcí bylo zjištěno, že kontrolní orgány provedly v prvním pololetí roku 2008 celkem 6058 kontrol v úseku zaměstnanosti. Z tohoto počtu celkem 914 kontrol bylo provedeno u poskytovatelů zaměstnání také zahraničním pracovníkům. Největší část nelegálních i neohlášených pracovníků tvořili pracovníci z Ukrajiny, jednalo se o 829 osob. Dále pracovníci ze Slovenska, jednalo se o 705 osob, dále se jednalo o pracovníky z Polska, Vietnamu, Bulharska, Rumunska,

Mongolska, Moldavska, Ruska a Číny. Tato zjištění odpovídají i informacím získaným z minulých let. Počet nelegálních a neohlášených pracovníků má stoupající tendence.

V roce 2008 byla také vytvořena Národní strategie prevence násilí na dětech na období 2008 - 2016, provázenou akčními plány. Gestorem za koordinaci aktivit v trestné činnosti související s komerčním zneužíváním dětí je Ministerstvo vnitra. Svou funkci v této oblasti plní od roku 2000. K obchodování s dětmi za účelem nucené práce nebyly zjištěny orgány činné v trestním řízení žádné poznatky. V České republice byly zaznamenány pouze ojedinělé případy obchodování s mladistvými, ve věkové kategorii do 15 let věku se jednalo pouze o jeden případ. Ve věkové kategorii od 15 do 18 let věku byly zaznamenány pouze tři případy. Ministerstvo zdravotnictví ani orgány inspekce práce nezjistily výkon práce dětí mladších patnácti let mimo legislativně upravenou oblast.

Obchod s lidskými orgány nebyl v roce 2008 zjištěn. V České republice byl odhalen pouze jeden případ posmrtného nakládání s kožními štěpy ve smyslu § 209a trestního zákona. Podmínky darování odběrů a transplantací tkání a orgánů lidského původu prováděných k poskytnutí zdravotní péče upravuje zákon číslo 228/2002 Sb., o darování odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů, ve znění zákona číslo 228/2005 Sb. Transplantační systém v České republice je natolik upravený, že utajit nezákonné nakládání s orgány a tkáněmi by šlo jen těžko skrýt.³⁷

V roce 2009 se vyvíjeli tendence obchodu s lidmi obdobně jako v roce 2008. Evropelem byl však zjištěn silný trend propojování obchodování s lidmi s dalšími závažnými formami kriminality. Jedná se hlavně o obchod s drogami včetně organizace nelegální migrace. K tomuto trendu dochází hlavně u skupin organizovaného zločinu provádějící výše uvedenou trestnou činnosti, které můžeme označit jako velké a střední. Záměrem propojených skupin je využít vytvořený zisk z jednoho druhu trestné činnosti při podporování jiné. Jako příklad můžeme uvést nákup narkotik financovaný obchodem s lidmi. Tento trend byl sice zjištěn hlavně u velkých rozvětvených skupin organizovaného zločinu, ale již byl zaznamenán i v případech v České republice. S tímto vývojem také souvisí i růst zločineckých skupin, kde jsou zapojeny osoby různých etnických skupin a národností. Další postupně nastupující zásadní změnou je jiný způsob provedení, který byl zjištěn v již v minulém období. Obchodníci s lidmi začali užívat mírnějších prostředků

---

³⁷ *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2008* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009, 2015 [cit. 2015-02-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx> republiky, odbor bezpečnostní politiky, 2009. 14 – s. 17

donucení, k ztížení určení oběti a dokazování trestné činnosti. Jde hlavně o formy psychického nátlaku, vyhrožování, využívání okolností, za kterých je oběť obchodována apod. Přes tato zjištění, byly v roce 2009 zjištěny případy, kdy byl využit tradiční způsob provedení za užití fyzického násilí a omezování osobní svobody. Z realizace případů obchodování s lidmi Policií České republiky vyplývá, že v České republice tuto trestnou činnosti provádějí hlavně menší organizované skupiny. U těchto skupin však již lze nalézt určité hierarchické uskupení jejích členů. Skupiny vykonávají svou činnost samostatně nebo ve spolupráci s jinými organizovanými zločineckými skupinami. Osoba, které je svěřen nábor, do zločinecké organizace je mnohdy stejné národnosti nebo etnického původu se skupinou obětí. Tento způsob náboru ztěžuje odhalení kriminální činnosti, napomáhá přizpůsobení se změnám v místě působení a napomáhá při legalizaci výnosů a k dosahování maximálního zisku.

Oběť nelze bohužel jednoznačně profilovat, neboť se oběťmi stávají i osoby, které nezapadají do běžného profilu obchodovaných osob. Mezi takové oběti patří například osoby vysokoškolsky vzdělané, s dobrou jazykovou vybaveností hledající práci v zahraničí. V obchodu s lidmi i nadále převažují oběti ženského pohlaví, ale již vzrůstá počet případů, kdy byli zjištěni jako oběti pracovního vykořisťování muži. Zřejmě má vliv na toto zjištění fakt, že se zvyšuje pozornost, která je věnována této oblasti obchodování s lidmi. Tento vývoj byl zaznamenán jak v České republice, tak v celé Evropské unii. Také stanovení zdrojových a cílových zemí obchodování s lidmi není jednoduché, například v roce 2009 byl zjištěn případ České oběti v zemi považované za výhradně zdrojovou. Na základě informací, které byly pracovníkovi zastupitelského úřadu Česko republiky poskytnuty o obchodování s lidmi, před výjezdem do svého působiště, mohl tento pracovník, ženě pomoci a zajistit návrat do České republiky. V oblasti sexuální vykořisťování nedošlo v roce 2009 k zásadním změnám. Hlavními zdrojovými zeměmi České republiky jsou i nadále Rusko, Ukrajina Slovensko. Naopak je tomu v případě zemí jako je Rakousko, Spolková republika Německo a Švýcarsko, kde figuruje Česká republika jako země zdrojová.³⁸ Z uvedeného zjištění můžeme dovodit, že hlavní vliv na roli daného státu v obchodu s lidmi má míra životní úrovně obyvatelstva. Státy s nižší životní úrovní se stávají zdrojovými zeměmi pro státy z vyšší životní a naopak státy s vyšší životní úrovní se

---

³⁸ *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2009*[online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2010 . .2015 [cit. 2015-02-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 7

stávají cílovými státy pro země s nižší životní úrovní. Na základě případů obchodování s lidmi řešeným v zahraničí byla věnována pozornost Mezirezortní koordinační skupiny pro oblast boje proti obchodování s lidmi Vietnamským, Nigerijským, Mongolským, Rumunským a Bulharským komunitám. Byly také zjištěny případy pachatelů romského etnického původu. Tyto pachatelé prováděli obchod s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování. Trestnou činnost prováděli tak, že mladí občané romského původu si vybírali mladé dívky, kterým pak nabízeli zaměstnání v příhraničních barech, kde jim mimo jiné nabízeli možnost vycestovat. Dívky pak byly nuceny k prostituci a vykořisťovány. Vykořisťovány byly hlavně sociálně slabé dívky pocházející z dětských domovů a také se jednalo o osoby, kterým byla nařízena státem ústavní výchova. Obdobný způsob provádění této trestné činnosti byl zaznamenán v roce 2009, kdy pachatelé romského původu pocházející ze Slovenské republiky, prováděli tuto trestnou činnost v České republice. Do České republiky dívky přepravili a za pomoci násilného donucení nebo omamných a psychotropních látek přiměly ženy k provozování prostituce. Později dívky vyváželi do zahraničí. Štrasburský soud vynesl rozsudek nad českými občany, kteří páchali jmenovanou trestnou činností od poloviny roku 2006 do roku 2008. Věc byla odhalena na základě spolupráce České republiky, Francie a Německa.

Přeprava obětí poskytujících sexuální služby nebo osob, které tyto služby poskytují dobrovolně, jako výdělečnou činnost byla prováděna běžnými dopravními prostředky. Jednalo se například o přepravu vlakem, osobním automobilem a přepravu pomocí autobusu.

Trestná činnost obchodování s lidmi včetně kuplířství je v roce 2009 soustředěna v České republice hlavně v krajích Západočeském, Severočeském, Jihočeském většinou do okrajových oblastí. Výše uvedená trestná činnost je soustředěna i v Praze, která však nemá v této oblasti hlavní postavení, i přesto, že je městem s největší koncentrací obyvatel v České republice. V národnostním složení pachatelů jsou na prvním místě občané České republiky, dále mají hlavní postavení občané zemí bývalého Sovětského svazu a jisté postavení mají i pachatelé ze Slovenska.

V oblasti obchodu s lidmi za účelem prostituce dochází k mírnému oživení v polovině roku 2009, které bylo způsobeno poklesem cen nejen v této oblasti, ale i v hotelových službách, které jsou spojeny se sexuálním turismem. Dochází k přesunu pouliční prostituce do okrajových částí, zejména za pomoci bezpečnostních akcí a dalších

kontrol. I přes snížení pouliční prostituce v roce 2009 se ji nepodařilo zcela potlačit, Tato forma poskytování sexuálních služeb je zajímavá pro zákazníky pro několik výhod a to příznivou cenu, dostupnost, anonymitu a rychlost. Pouliční prostituce je poskytována za částku mezi 10 až 50 Euro. Počet erotických nočních klubů se v roce 2009 snižuje. Příčiny jsou ekonomické, odráží se zde vliv celosvětové ekonomické krize.

Vliv v hlavním městě České republiky se projevil také ve zvýšené aktivitě osob lákajících potencionální zákazníky do erotických podniků, zejména formou letáků. Podniky také provádějí další marketingové aktivity k nalákání zákazníků. Mimo hlavní město dominují podniky provozující prostituci v oblastech u hranic. Zákazníci těchto podniků pocházejí ze sousedních států. V těchto podnicích provozují prostituci hlavně dívky z Ukrajiny, Bulharska, Běloruska, Rumunska, Slovenska a České republiky. Zjištěny byly i případy dívek pocházejících z Nigérie. Výše uvedená zjištění také potvrdili informace, ze kterých vyplývá, že na základě snížení poptávky po erotických službách se současným zvýšením konkurence, již majitelé erotických podniků ženy k prostituci nenutí a dochází k dohodě. Dále bylo zjištěno, že zejména České sexuální pracovnice docházejí do podniků až na základě telefonického kontaktu souvisejícího s přítomností zákazníka v podniku. Jedná se o příležitostné přivydělávání žen. Jedná se o různorodou sociální skupinu žen od studentek po matky samoživitelky.

V obchodu s lidmi za účelem nucené práce je Česká republika stále zemí cílovou. Oběti pocházejí ze zemí bývalého Sovětského svazu, Bulharska, Rumunska, Vietnamu, Číny, Indie, Mongolska i jiných asijských zemí. V souvislosti s celosvětovou hospodářskou krizí nebyly naplněny obavy o nárůstu pracovního vykořisťování v České republice v roce 2009. Přes tato zjištění průzkumy některých neziskových organizací poukazují na rizikové skupiny migrantů z hlediska obchodování s lidmi. Mezi tyto skupiny patří migranti z Vietnamu a Mongolska. Organizace La Strada o. p. s. provedla v roce 2009 sondy do vietnamské a mongolské komunity. Dle zjištění výše uvedené organizace se vietnamští migranti mnohdy nacházejí ve složité situaci, kterou způsobila ekonomická krize a problém složitých právních vztahů. K náboru osob dochází většinou ve Vietnamu prostřednictvím agentur. Dle místní zákonné úpravy musí uhradit poplatky a při složení kauce se zavazují k odpracování nejméně tři let. Smlouvy, které uzavřeli ve Vietnamu, mají mnohdy jiný obsah než smlouvy uzavřené v České republice. Smlouvy, které podepisují v České republice, musí převážně podepsat, aniž by se s nimi mohli seznámit.

Odmítnutí podepsat smlouvy by pro imigranty znamenalo ztrátu pracovních víz a tedy i ztrátu možnosti legálně pobývat na území České republiky. Vzhledem k nedostatku práce způsobeného ekonomickou krizí jsou nuceni přistupovat na špatné pracovní podmínky, aby práci neztratili, musí mnohdy pracovat jen za ubytování a stravu. Ve většině případů neuvažují dotčení imigranti o návratu do Vietnamu. Uvedené situace imigrantů využívají zprostředkovatelé práce, majitelé firem, tlumočníci i oficiální agentury. V případě mongolských imigrantů je zprostředkování provedeno fyzickými osobami. Ve věci složení kauce je postup obdobný jako u imigrantů z Vietnamu. Před odjezdem musí mongolští imigranti zaplatit kauci ve výši 300 - 2000 Euro. Přeprava do České republiky probíhá hlavně vlakem. Migranti se uplatňují ve stavebnictví, různých dílnách apod. Průzkumem organizace La Strada o.p.s, byly zjištěny případy vykazující prvky vykořisťování. Na státní orgány se však žádný z dotčených imigrantů neobrátil. Důvodem byl strach o zaměstnání, neznalost jazyka a práv v České republice.

I v oblasti pracovního vykořisťování byl zjištěn odklon od užívání fyzického násilí k donucení. V minulosti bylo pravidlem, že obchodované osoby nesly stopy po užití násilí, dnes již se s touto brutální formou donucení skoro nesetkáme. Vzhledem k tomuto trendu byla probírána potřeba změny aplikační praxe a možnosti trestněprávně kvalifikovat nově užívané formy donucení. Vystaly také problémy s trestněprávní definicí obchodu s lidmi, a to hlavně s pojmy nucené práce a jinými formami vykořisťování. Problém se týkal nejasného obsahu i chybějící obecné shody o praktickém významu tohoto termínu. Obchod s lidmi v této době upravuje § 232a trestního zákoníku.

Mezi roky 2009 a 2010 bylo prověřováno Policií České republiky podezření ze zneužívání dětí Rumunskými občany, za účelem zvýšení zisku pocházejícího z této činnosti. Protiprávní jednání nebylo v této věci prokázáno. V roce 2009 byl zaznamenán pokles případů. Jednou z forem obchodu s dětmi, ke které dochází podle odborníků v České republice, jsou nelegální adopce. Většinou jsou to případy, ve kterých jiný subjekt převezme nelegálně funkci zprostředkovatele osvojení, aniž by k tomu byl oprávněn. V roce 2009 nebyl potvrzen žádný případ obchodování s dětmi

Ve věci obchodování s lidskými orgány nebyly zaznamenány v roce 2009 žádné poznatky, že by docházelo v České republice k této formě trestné činnosti.

Dle expertů bylo obchodování s lidskými orgány označeno v roce 2009 jako zárodečná trestná činnost, tedy se jedná o aktivitu, která není rozšířená, ale má potenciál k vzestupu.³⁹ Obchodování s lidmi v roce 2009 označilo 57 % expertů jako rozšířené.⁴⁰

3.7.3 Vývoj obchodu s lidmi od roku 2010 do roku 2014

V oblasti obchodování s lidmi pokračovaly v roce 2010 trendy, které mají vliv na tuto problematiku již od roku 2004. Byla zaznamenána stabilizace i pokles obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování včetně poklesu v oblasti poskytování sexuálních služeb. Naopak v oblasti nucené práce i vykořisťování došlo k malému nárůstu počtu případů. K uvedenému jevu přispěla probíhající ekonomická krize. Ve věci způsobu provedení páchaní trestné činnosti byl v roce 2010 potvrzen trend zaznamenávaný Policií České republiky za poslední roky. Tímto trendem je, že se pachatelé zaměřují na skupiny, které se stávají snadným cílem. Tyto zranitelné skupiny jsou atakovány především v době jejich naborování na práci v cizině a v České republice. Oběťmi jsou hlavně cizinci, kteří přišli o své zaměstnání v České republice a mohou být správně vyhoštěni. Patří sem také osoby s mentálním postižením, osoby bez domova a ze sociálně vyloučených lokalit.

Způsoby obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování včetně prostituce se při srovnání s předcházejícím rokem zásadně nezměnily. Na našem státním území je obchod s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování a související trestná činnost, jako je kuplířství a organizování prostituce, typickými formami organizovaného zločinu. Tato trestná činnost je dlouhodobá, vyznačuje se dělbou činnosti, plánováním a zaměřením k dosažení zisku.

Trestná činnost za účelem sexuálního vykořisťování stále převažuje nad trestnou činností prováděnou za účelem pracovního vykořisťování. Na většině našeho státního území je znatelné snižování výtěžků z provozování prostituce. Prostituce přechází k poskytování privátních služeb. Ze strany osob vykonávající sexuální služby se projevuje nezájem spolupracovat s policií při dokazování trestné činnosti, protože mají strach, že

---

³⁹ *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2009*[online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2010, s. 68 (PDF).2015 [cit. 2015-02-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 7

⁴⁰ CEJP, M. *Vývoj organizovaného zločinu na území České republiky*, 2010, s. 33

ztratí svou obživu. Objevil se také vyšší počet nigerijských žen, které poskytují sexuální služby na našem území. Tyto ženy mají víza, které získaly v Španělsku nebo Itálii. Celkově se poptávka po sexuálních službách exotických žen zvyšuje. Žádané ženy pocházejí hlavně z Latinské Ameriky. Pro země, jako je Spolková republika Německo, Velká Británie, Švýcarsko a Rakousko, je naše státní území zdrojovou oblastí. Tradiční pouliční prostitute i nadále ustupuje. Běžným jevem je okrádání zákazníků ze strany kuplířů i prostitutek. Mezi pouličními prostitutkami se rozšířila pohlavní nemoc syfilis, jednalo se o uživatelky drog. Kromě klubů se silným kapitálem se počty klubů snižují. V této oblasti vývoj v roce 2010 směřoval k využívání agentur zabývajících se modelingem a nabídkou společnic prostřednictvím sítě internet. Šlo zejména o poskytování služeb v České republice a v okolních zemích Evropské unie. Na privátech zůstala prostituce na stejné úrovni jako v minulých letech. Tuto formu prostituce je obtížné sledovat i dokumentovat. Hodně informací můžeme získat přes internetovou síť.

Nevýhoda privátního provozování prostituce spočívá v uzavřenosti tohoto druhu poskytování sexuální služeb. K prostitutkám se nedostává zdravotní, sociální i jiné pomoci, v porovnání s prostitucí prováděné v klubech. Dlouhodobě je prostituce v České republice v ústupu a nepředpokládá se, že by se v budoucích letech mohla vrátit na úroveň, kterou dosahovala koncem devadesátých let.

V obchodu za účelem pracovního vykořisťování nedošlo v roce 2010 k výrazným změnám. Zvláštní problematiku tvoří v této oblasti občané Evropské unie, neboť mají právo na volný pohyb po Evropské unii a tedy nepotřebují vízum nebo povolení k pobytu v rámci jejich pohybu po Evropské unii. Při výkonu práce k nim je přistupováno jako k Českým občanům a nepotřebují zelenou kartu. Pracovně jsou vykořisťovány hlavně občané Bulharska a Rumunska hledající práci v České republice. K vykořisťování napomáhá neznalost jazyka, nízká úroveň vzdělání, malé nebo žádné právní vědomí. U občanů Evropské unie dochází k zásadnímu porušování pracovně právních vztahů. Vývoj byl potvrzen také statistickými údaji Ministerstva práce a sociálních věcí k množství cizinců pracujících v České republice. V měsíci září 2010 bylo na trhu práce v České republice celkem 143 974 pracovníků pocházejících ze zemí Evropské unie a Švýcarska. Počet pracovníků se od měsíce ledna 2010 zvýšil o 7723 osob, zatímco počet pracovníků z třetích zemí se snížil. Hlavní vysoký nárůst byl zjištěn zejména u občanů Bulharska a Rumunska. Z informací Policie Česko republiky vyplývá, že se v této věci jedná pouze o

lokální případy nikoliv o organizovaný projev. Vykořisťování v souvislosti s výkonem práce se projevovalo v různých formách. Zaznamenán byl například případ, kdy docházelo k náboru lidí bez domova, sociálně slabých za účelem výkonu práce na území Velké Británie. Dotčeným osobám byly obstarány doklady k vycestování, zajištěna práce a ubytování v Anglii. Mzda za práci jim však byla odebrána a dotčené osoby byly k práci nuceny fyzickým i psychickým nátlakem. Díky probíhající spolupráci Policie České republiky a policie ve Velké Británii bylo zjištěno, že ve Velké Británii je zneužíván systém sociálních dávek a dochází k úvěrovým podvodům. Jde o situaci probíhající v posledních letech. Dle zjištění Policie České republiky tuto trestnou činnost provozují hlavně klany Romských občanů pocházející z České a Slovenské republiky.

Ze získaných poznatků vyplynulo, že případy obchodování s dětmi se nevyskytují v takovém rozsahu jako u případů obchodování s osobami starších 18 let. Na našem státním území byly v předešlých letech zjištěny podezření o nucení dětí cizích státních příslušníků k výkonu hlavně majetkové trestné činnosti nebo žebrání. Ve věci obchodování s lidskými orgány nedošlo v roce 2010 ke změně.⁴¹

Obchod s lidmi v roce 2011 je v ustáleném vývoji. Vývoj struktury dynamiky obchodování s lidmi nezaznamenal zásadní změny. I nadále patří obchodování s lidmi mezi těžko odhalitelnou latentní trestnou činnost. Stále pokračují hlavní trendy v podstatě bez významné změny. Došlo také ke stabilizaci obchodu s lidmi v oblasti sexuálního vykořisťování. Podíl cizích státních příslušníků na této trestné činnosti zůstal skoro beze změny. Evropské trendy obchodování s lidmi odpovídají vývoji v České republice. Problém přetrvává i v oblasti dokazování této trestné činnosti. Česká republika jako i další země Evropské unie se v této oblasti potýkají s tímto problémem. V roce 2011 došlo k nárůstu odsouzených pachatelů obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování. Tresty byly ve většině případů nepodmíněné.⁴²

V roce 2012 je Česká republika cílovou, tranzitní, ale také zemí zdrojovou. V roce 2012 byly zjištěny oběti ze zdrojových zemí Slovenska, Vietnamu, Ukrajiny, Nigérie, Mongolska, Ruské federace, Moldavska a Rumunska i Bulharska. Česká republika byla zemí zdrojovou pro Německo, Velkou Británii, Rakousko, Dánsko a Kypr. K obchodu

---

⁴¹ *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2010*[online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2011.2015 [cit. 2015-02-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 7 -10

⁴² *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2011*[online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2012 .2015 [cit. 2015-02-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 3 - 4

s českými občany dochází i v rámci našeho státního území. V Jihočeském a Ústeckém kraji bylo v roce 2012 vedeno nejvíce osob, které se staly oběťmi tohoto trestného činu. Převažovaly případy obchodu s dětmi dle ustanovení § 168 odstavec 1 písm. a) zákona číslo 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Mezi nejobvyklejší formy obchodu s lidmi stále patří obchod s lidmi za účelem sexuálního a pracovního vykořisťování. Výskyt dalších forem obchodování s lidmi nebyl zaznamenán. Zajímavý byl případ vietnamského občana, který pěstoval rostliny marihuany a byl v pěstírně zadržován. V tomto případě však nedošlo k naplnění skutkové podstaty trestného činu obchodování s lidmi. V roce 2012 došlo k poklesu zjištěných případů obchodování s lidmi z Ukrajiny do Evropské unie.

V oblasti obchodu s lidmi za účelem nucené práce byl v roce 2012 zaznamenán pozitivní krok vpřed, neboť došlo k prvnímu pravomocnému odsouzení pro trestný čin obchodování s lidmi za účelem pracovního vykořisťování v České republice.

Ani v oblasti obchodu s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování nedošlo v roce 2012 k zásadním změnám. V roce 2012 byl v České republice odsouzen první případ obchodování s dívkami z Nigérie do České republiky. Zajímavý je způsob, jakým byly tyto dívky nuceny k mlčenlivosti. Jednalo se o psychický nátlak prostřednictvím tradičních rituálů „VooDoo“. Značnou roli při páčání této trestné činnosti mají ženské organizátorky. Ve směru do Evropské unie byla Nigérie označena za jednu ze zemí, která je ohniskem obchodu s lidmi. Dle odhadů organizace Rozkoš bez rizika o. p. s. nabízí v České republice prostitutky až 13 000 žen. Pouliční prostitutky se vykytuje převážně v příhraničních oblastech se Spolkovou republikou Německo a v hlavním městě Praze, kde je hlavním místem výskytu prostitute Praha 1 a Praha 2. Počty erotických klubů zůstávají obdobné jako v letech minulých, dochází k mírnému navýšení privátního poskytování erotických služeb. Obchodování s lidskými orgány v roce 2012 zůstalo beze změny.⁴³

V roce 2013 byly jako pachatelé trestného činu obchodování s lidmi zaznamenány v Praze, Jihočeském i Středočeském kraji. Z bližších informací k pachatelům bylo zjištěno, že jde převážně o nekvalifikované osoby. Pouze ve dvou případech šlo o osoby podnikající nebo osoby samostatně výdělečně činné. Dále lze uvést, že v této oblasti oproti výše uvedenému roku 2013 nedošlo k výrazným změnám.⁴⁴

---

⁴³ *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2012*[online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2013 . 2015 [cit. 2015-02-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 3 - 11

⁴⁴ *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2013*[online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2014 .2015 [cit. 2015-02-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 3 - 4

Vývoj obchodu s lidmi v České republice v roce 2014 nezaznamenal výrazných změn oproti roku 2013 ani způsoby páchaní obchodu s lidmi za účelem pracovního a sexuálního vykořisťování se v podstatě nezměnily ve srovnání s předcházejícím rokem. Statistiky Policie České republiky zaznamenaly 67 obětí trestného činu obchodování s lidmi. Obchod s lidmi patří i nadále mezi nejčastější formy organizovaného zločinu v České republice. Obchodování s lidmi v roce 2014 bylo evidováno hlavně v Královéhradeckém kraji, Zlínském i Ústeckém kraji.⁴⁵

3.8 Stručný vývoj opatření proti organizovanému zločinu a obchodu s lidmi

S opatřeními České republiky proti obchodu s lidmi jsou neoddělitelná i opatření učiněná proti organizovanému zločinu, neboť jak již výš uvedeno, je obchod s lidmi jednou z jeho nejčastějších forem.

Hlavním podnětem ke krokům České republiky proti organizovanému zločinu je považována Světová meziministerská konference o organizovaném mezinárodním zločinu v Neapoli v roce 1994, na které byla přijata Neapolská deklarace a plán proti Mezinárodnímu organizovanému zločinu. Veřejnost, ale i profesionální prostředí pohlíželo na problém organizovaného zločinu, jako na problém zahraničních mafií působících na našem území. Minimální pozornost však byla směřována k projevům Českého organizovaného zločinu. Tento pohled ovlivnil přístup při přijímání opatření proti této trestné činnosti. Přístup směřoval k přijímání opatření proti přesunu organizovaných kriminálních aktivit do České republiky. Dále ovlivnil přístup České republiky hlavně Předvstupní pakt o organizovaném zločinu mezi členskými státy Evropské unie a kandidátskými zeměmi střední a východní Evropy a Kypru, založený na Akčním plánu Evropské unie o boji s organizovaným zločinem z roku 1997. Předvstupní pakt podepsala Česká republika v roce 1998 včetně Úmluvy Rady Evropy o praní, vyhledávání, zadržování a zabavování zisků ze zločinu podepsaná Českou republikou v roce 1995. Rovněž se Česká republika připojila k projektům Rady Evropy Octopus v roce 1996 a

---

⁴⁵ *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2014*[online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015. 2015 [cit. 2015-02-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 4- 6

participovala na práci výboru expertů Rady Evropy pro trestní právo a kriminologické aspekty organizovaného zločinu. V roce 1996 byla také začleněna potřeba potírání organizovaného zločinu do programového prohlášení vlády České republiky. Zde bylo vládou prohlášeno přijetí strategie boje s organizovaným zločinem a přijetí opatření k odhalování a stíhání organizovaného zločinu a dalším kriminálními aktivitám. Následně byla v roce 1996 přijata první vládní koncepce boje s organizovaným zločinem. Tato obsahovala soubor legislativních a správních opatření včetně zdůraznění významu kriminologického výzkumu. Hlavní rolí jakožto koordinační orgán boje s organizovaným zločinem byla pověřena Bezpečnostní rada České republiky. Pro analýzu stavů a trendů organizovaného zločinu byly ustanoveny pracovní skupiny. Koncepce již brala v úvahu vyhodnocení situace v České republice zpracované v projektu Octopus II, závazky vyplývající z předvstupního paktu a opatření, obsažené v Úmluvě proti mezinárodnímu organizovanému zločinu. Politika boje s organizovaným zločinem byla zaměřena na přijetí nástrojů umožňující efektivní boj s organizovaným zločinem. Prvotně se jednalo o právní změny zejména v policejním a trestním právu. Dále na lepší kontrolu proti vnějšímu průniku skupin organizovaného zločinu. Také byly vytvořeny speciální útvary Policie České republiky, přijaty kroky ke zlepšení vybavenosti, výcviku a mezinárodní spolupráce.

Ve věci organizovaného zločinu probíhá úsilí o komplexní přístup, který směřuje k zapojení dalších nástrojů státní správy, neboť jen represe k řešení problému není postačující. Česká republika byla dále motivována k přijetí dalších opatření strategického a legislativního charakteru na základě Úmluvy organizace spojených národů o boji proti mezinárodnímu organizovanému zločinu a hlavně dodatkové protokoly.⁴⁶

Jedná se zejména o Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodu s lidmi, zvláště ženami a dětmi UN Doc. A/55/383 z 2. 11. 2000 (dále jen „Palermský protokol“) a Protokol proti pašování přistěhovalců po zemi, moři a letecky UN Doc. A/55/383 z 2. 11. 2000. Součástí byl také Protokol proti nedovolené výrobě střelných zbraní, jejich částí, komponentů, munice a obchod s nimi UN. Doc. A/RES/55/255 z 8. 6. 2001.⁴⁷

K podpisu výše uvedené úmluvy došlo v Palermu v Itálii. Českou republikou byla tato úmluva podepsána v 12. 12. 2000. Parlament České republiky vyslovil s Úmluvou

---

⁴⁶ ŠACHOVÁ, Petra a Petra LOMOZOVÁ. LA STRADA ČESKÁ REPUBLIKA O. P. S. *Možnosti a limity odškodnění obchodovaných osob v českém právním systému*. 2009, s. 9

⁴⁷ CEJP, M. a Vladimír B. *Organizovaný zločin v České republice*, s. 69

souhlas a ze strany prezidenta České republiky byla ratifikována. Pro Českou republiku vstoupila výše uvedená úmluva v platnost v roce 2013.

Palermský protokol má z hlediska svého obsahu zcela zásadní význam v oblasti boje proti obchodu s lidmi, neboť mezinárodně definuje pojem obchodu s lidmi včetně všech jeho forem. Povinností signatářských států bylo začlenit tyto formy do legislativní úpravy státu při provádění postihu a zároveň je zavazuje k trestnímu postihu pachatelů takového jednání. Hlavním přínosem Palermského protokolu je vytvoření mezinárodní spolupráce úmluvou dotčených států. Spolupráce zahrnuje i postup bezpečnostních složek v boji proti mezinárodnímu zločinu. K této problematice byla přijata Směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské unie číslo 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí ze dne 5. 4. 2011. Touto směrnicí bylo nahrazeno rámcové rozhodnutí Rady Evropské unie 2002/29/SVV. V této směrnici jsou mimo jiné definovány související trestné činy s obchodováním s lidmi včetně definice pojmu zranitelné postavení. Ze strany Evropské unie je pohlíženo na obchod s lidmi jako na prioritu a ve věci volného pohybu osob má hlavní význam.

Při spolupráci mezi jednotlivými státy je zásadní spolupráce zainteresovaných státních orgánů, ať již se jedná o policejní orgány, celní orgány nebo finanční. Směrnice mimo jiné ukládá státům postihovat také jednání spočívající v pomoci, návodu, účastenství i pokusu obchodování s lidmi. Dalšími důležitými prvky směrnice je harmonizace trestních sankcí jednotlivých zemí a nařízení směrnice využívat v maximální míře nástrojů ke konfiskaci výnosů pocházejících z trestné činnosti. Samotné by nemělo záviset pouze na oznámení trestné činnosti. Ve směrnici je začleněno i postavení oběti.⁴⁸

Problematika obchodu s lidmi je v České republice upravena hlavně v trestním zákoně (v současné době v zákoně číslo 40/2009 Sb., trestním zákoníku). Na základě sílicího nebezpečí organizovaného zločinu byl trestní zákon několikrát novelizován. K novelizacím došlo v první polovině 90 let. První kroky se zaměřili na sankce za trestné činy páchané v organizované skupině u vybraných skutkových podstat trestných činů. Dále byly vytvořeny nové skutkové podstaty, které se týkaly i trestných kuplířství a obchodování s dětmi.

K hlavním změnám však došlo až v roce 1995, kdy došlo k doplnění nových institutů v trestním zákoně. Mezi tyto změny mimo jiné patří definice zločinného spolčení,

---

⁴⁸ ZEŽULKOVÁ, Jana a kol. Státní zastupitelství. *Obchod s lidmi: Novodobé otroctví*. 2013, roč. 11, č. 6, 8 – 16. Dostupné z: ASPI

možnost uložení trestu pachateli trestného činu spáchaného ve prospěch zločinného spolčení a řada dalších souvisejících s potíráním organizovaného zločinu. Také došlo k doplnění trestního řádu. Byly vytvořeny instituty sloužící k ochraně osob v rámci trestního řízení proti organizovanému zločinu. Mezi ně patří institut anonymního svědka, sloužící k ukrytí totožnosti svědka. V roce 1995 byla také upravena možnost využití odposlechu při vyšetřování trestné činnosti. Došlo k novele zákona číslo 283/2008 Sb., o Policii České republiky. V novele byl navýšen počet operativně pátracích prostředků. Jednalo se o prostředky skrytého převodu a možnosti využití agenta.⁴⁹

Výše uvedené opatření byla přijata prostřednictvím zákona číslo 152/1995 Sb., který mění a doplňuje trestní zákon a trestní řád, zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 189/1994 Sb., o vyšších soudních úřednících, a zákon č. 59/1965 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. Také byla podepsána vládou České republiky Úmluva Rady Evropy o praní, zadržování a zabavování zisků ze zločinu a základě této úmluvy byl v roce 1996 přijat vládou České republiky zákon číslo 61/1996 Sb., o opatření proti legalizaci výtěžků ze zločinu. Změny a úpravy, které byly přijaty, konečně vytvořily účinné nástroje, kterými mohly orgány činné v trestním řízení bojovat proti organizovanému zločinu včetně obchodu s lidmi a související trestnou činností.

V praxi však bylo zjištěno, že přijatá opatření nejsou účinná natolik, jak by se dalo očekávat. Zločinné spolčení bylo definováno příliš komplikovaně, a tedy bylo značně složité jeho dokazování. Kritika směřující k českému trestnímu zákonu takto upozorňovala, že zákon postrádá zvláštní ustanovení vyrovnávající se s praním špinavých peněz. Jako nepostačující se také projevovovala úprava ke konfiskaci zisků pocházejících z trestné činnosti. Byly požadovány i úpravy v souvislosti s využitím agenta a jeho postavení v kriminálním prostředí včetně jeho oprávnění. Nedostatečným se jevílo také využití operativně pátracích prostředků při dokazování v trestním řízení včetně institutu anonymního svědka. Z tohoto důvodu došlo ke schválení nových zákonů nebo novel. K realizaci opatření Policie České republiky a Vězeňské služby byl přijat speciální zákon číslo 137/2001 Sb., o ochraně svědků, který upravuje nejen problematiku svědků, ale i dalších osob, kteří mohou být v trestním řízení ohroženi. Jedná se zejména o osoby

---

⁴⁹ CEJP, M. a Vladimír B. *Organizovaný zločin v České republice*, s. 53 - 54

zúčastněné v trestním řízení a jejich blízké. Realizace je prováděna specializovanými útvary.⁵⁰

Pro vysvětlení této činnosti Policie České republiky je nutno uvést, že v současné době provádí Policie České republiky několik forem ochrany. Mimo běžnou činnost policie je to ochrana svědka prostřednictvím utajení jeho totožnosti. Jedná se pouze o administrativní formu ochrany bez dalších opatření. Tuto kategorii může realizovat orgán činný v trestním řízení. Tato ochrana je upravena v trestním řádu. Specializovaným opatřením upraveným zákonem číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky je krátkodobá ochrana osob. Tato slouží k ochraně osob, kterým hrozí újma na jejich zdraví nebo nějaké vážné nebezpečí. Je vykonávána útvary Krajských ředitelství policie České republiky. Poslední nejvyšší formou ochrany je zvláštní ochrana a pomoc, která je zvláštním prostředkem, který slouží k zajištění bezpečnosti svědků i jiných osob v trestním řízení. Tato forma ochrany je využita v případě závažného hrozícího nebezpečí, které nelze jinak zajistit. Tuto formu ochrany lze poskytnout i osobám zařazeným do tohoto programu jiným státem či mezinárodním soudem.⁵¹

Dále byl také opět novelizován trestní řád. V novele č. 265/2001 Sb., byly obsaženy ustanovení napomáhající k využití informací, které byly získány za pomoci operativně pátracích prostředků. Také byla provedena novela trestního zákona č. 134/2002 Sb., která nově zavedla specifickou skutkovou podstatu trestného činu směřujícího k legalizaci výnosů z trestné činnosti neboli praní špinavých peněz a upravena definice zločinného spolčení.⁵²

Zásadní změnou, která dokončila rekodifikaci trestního práva hmotného, bylo přijetí zákona číslo 40/2009 Sb., trestního zákoníku účinného od 1. ledna 2010.⁵³ Cílem nové kodifikace je mimo jiné zajištění plnění mezinárodních závazků České republiky v oblasti trestně právní, ke které je Česká republika vázána prostřednictvím mezinárodních smluv i dalších dokumentů.⁵⁴

---

⁵⁰ CEJP, M. a Vladimír B. *Organizovaný zločin v České republice*, s. 55

⁵¹ Policie České republiky: Ochrana osob v působnosti Útvaru speciálních činností SKPV. In: [online]. 2015 [cit. 2015-02-24]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/ochrana-osob-v-pusobnosti-utvaru-specialnich-cinnosti-skv.aspx>

⁵² CEJP, M. a Vladimír B. *Organizovaný zločin v České republice*, s. 55

⁵³ Hulán, P. *Nový trestní zákoník (rekodifikace trestního práva)* [online]. eAdvokacie, 2010, 6.12.2010 [cit. 2015-11-21]. Dostupné z: <http://www.e-advokacie.cz/cs/clanky/novy-trestni-zakonik-rekodifikace-trestniho-prava>

⁵⁴ JUSTICE. CZ. *Věcný záměr trestního zákona* [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: www.justice.cz/zresortu/dokument/trestni_zakon.rtf, s. 4

Trestní zákoník nově kriminalizuje za trestný čin obchodování s lidmi ve smyslu § 168 trestního zákoníku osobu kořisticí ze samotného ze samotného obchodování s lidmi nebo z jedné z uvedených forem obchodování. Mimo rozšíření výčtu forem obchodování s lidmi dostal změny znak „aby jí bylo užito“, kdy nový trestní zákoník používá sousloví „aby jí bylo jiným užito“. Skutková podstata obchodování s lidmi implementuje všechny požadavky mezinárodních dokumentů, přičemž rozlišuje obchodování s dětmi, které je postihováno v každém případě, i když nebylo použito násilí pohrůzky násilí nebo lsti, ani zneužití omylu, tísně nebo závislosti, neboť děti jsou bezbrannější než dospělí. V obou případech není ve smyslu této úpravy a v návaznosti na mezinárodní dokumenty relevantní souhlas osoby, která je předmětem takového obchodování. Znění se vztahuje na vnitrostátní i příhraniční obchodování s lidmi.⁵⁵

Další důležitou změnou byl také vytvoření institutu spolupracujícího obviněného dle § 178a trestního řádu.⁵⁶ Byla začleněna do trestního řádu novelou č. 41/2009 účinnou od 1. 1. 2010. V ustanovení § 178a trestního řádu je stanoveno, že v řízení o zločinu může státní zástupce v obžalobě označit obviněného za spolupracujícího za splnění uvedených podmínek, mezi něž patří zejména doznání se případného spolupracujícího obviněného k činu a oznámení takových skutečností, které jsou způsobilé významně přispět k objasnění zločinu spáchaného členy organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny, včetně závazku podat jak v přípravném řízení, tak i v řízení před soudem, úplnou a pravdivou výpověď o těchto skutečnostech. Pro spolupracujícího obviněného to potom může znamenat tu výhodu, že mu soud může snížit trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby, aniž by byl při snižování trestu nějak omezen, nebo jeho jednání posoudí jako polehčující okolnost. Za určitých podmínek může státní zástupce v obžalobě navrhnout také upuštění od potrestání.⁵⁷

V roce 2012 došlo k důležitému kroku, který také souvisel a to k nabytí účinnosti zákona číslo 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, díky němuž lze postihovat i případy obchodování s lidmi organizované právnickou osobou

---

⁵⁵ ZEŽULKOVÁ, Jana a kol. Státní zastupitelství. *Obchod s lidmi: Novodobé otroctví*. 2013, roč. 11, č. 6, 8 – 16. Praha: ASPI

⁵⁶ *Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád: § 178a* [online]. 2015 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#cast2>

⁵⁷ Rožánek. P. Spolupracující obviněný. *Rožánek advokátní kancelář* [online]. [cit. 2015-11-21]. Dostupné z: <http://www.akrozaneek.cz/aktuality/8-spolupracujici-obvineny>

Změn významných pro oblast obchodu s lidmi zaznamenal i zákon o zaměstnanosti. Dále byl v roce 2013 přijat zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, kde je oběť obchodování s lidmi označována jako zvlášť zranitelná.⁵⁸

Ze zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území Česko republiky v roce 2010 bylo zjištěno, že prioritou v boji proti organizovanému zločinu se stává vyhledávání a zajišťování výnosů z trestné činnosti a boj proti závažné hospodářské kriminalitě.⁵⁹

3.8.1 Nástroje k zajišťování výnosů z trestné činnosti v České republice

Odčerpávání výnosů z trestné činnosti je důležitým částí trestního řízení a významně působí při vyšetřování závažné trestné činnosti.

Instituty zajištění výnosů a majetku:

- Vydání věci dle ust. § 78 trestního řádu
- Odnětí věci dle ust. § 79 trestního řádu⁶⁰
- Zajištění peněžních prostředků na účtu u banky dle ust. § 79a trestního řádu
- Zajištění zaknihovaných cenných papírů dle ust. § 79c trestního řádu
- Zajištění nemovitosti dle ust. § 79d trestního řádu
- Zajištění jiné majetkové hodnoty dle ust. § 79e trestního řádu
- Zajištění náhradní hodnoty dle ust. § 79f trestního řádu
- Zajištění náhrady poškozenému dle ust. § 47 trestního řádu
- Předběžné opatření v souvislosti s uložením trestu propadnutí věci dle ust. § 347 trestního řádu⁶¹

---

⁵⁸ *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2012* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2013.2015 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 4

⁵⁹ *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2010* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, 2011 [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/iii-zprava2010-pdf.aspx, s. 45

⁶⁰ *Zajišťování majetku v trestním řízení v roce 2014* [online]. Policie České republiky, 2014, 2014 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: www.policie.cz/soubor/zajistovani-majetku-2014.aspx

V rámci zajišťování výnosů z trestné činnosti je prováděno finanční šetření.

- Komplexní finanční šetření

Je prováděno hlavně, pokud zvažujeme zajištění nároku poškozeného dle ust. § 47 trestního řádu, zajištění výkonu propadnutí majetku dle ust. § 347 trestního řádu a při zajištění náhradní hodnoty dle ust. § 79f trestního řádu. Výše uvedené šetření zahrnuje dohledávání veškerého majetku podezřelé nebo obviněné osoby.

- Částečné finanční šetření

Dává přehled o majetkových hodnotách subjektu v nezbytně nutném rozsahu.

Při výše uvedených finančních šetřeních jsou zjišťovány informace k finančnímu šetření

Informace jsou získávány z:

Bankovních institucí - jedná se o peněžní prostředky na bankovních účtech a dalších účtech, v bankovních schránkách vlastnictví investičních nástrojů, informace od pojišťoven penzijních fondů.

Nebankovních institucí - jedná se o splátkový prodej, spotřebitelské úvěry, evidenci nemovitostí, evidenci zájmových subjektů v Obchodním rejstříku Evidence zájmových subjektů Živnostenském rejstříku, evidenci motorových vozidel, evidenci vlastnictví lodí, letadel.

Operativně lze získat informace o nemovitém majetku, bankovních účtech zájmových osob v zahraničí.

Informace od bank jsou vyžadovány od všech bank, neexistuje totiž Centrální registr bankovních účtů.

Centrální depozitář cenných papírů je placená služba.⁶²

---

⁶¹ Zpravodajství 2009: Výnosy z trestné činnosti za rok 2008. *Policie České republiky* [online]. Praha: Policie České republiky, 2009, 2015 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vynosy-z-trestne-cinnosti-za-rok-2008.aspx>

⁶² *Zajišťování majetku v trestním řízení v roce 2014* [online]. Policie České republiky, 2014, 2014 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: www.policie.cz/soubor/zajistovani-majetku-2014.aspx

3.8.2 Koncepce boje proti organizovanému zločinu

Koncepci boje proti organizovanému zločinu zpracovává Ministerstvo vnitra České republiky. Koncepce udává opatření k tvorbě dlouhodobých podmínek v oblasti prevence, odhalování a postihu organizovaného zločinu orgány veřejné moci. S touto koncepcí jsou utvářeny další materiály strategického významu týkající se problematik v souvislosti s činností organizovaného zločinu. Jednou z těchto strategií je i Národní strategie boje proti obchodování s lidmi, dalšími pak jsou strategie vlády v boji proti korupci, Národní strategie protidrogové politiky, Problematika objasňování krádeží motorových vozidel v České republice.⁶³

3.8.3 Národní strategie boje proti obchodování s lidmi

Tato strategie je základním strategickým dokumentem politiky boje proti obchodování s lidmi na národní úrovni. Historicky první Národní strategie boje proti obchodu s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování, která byla schválena Usnesením vlády České republiky č. 849 ze dne 3. září 2003, která byla na tříleté období a to od roku 2003 do roku 2005. Dne 3. září 2003 byla schválena Usnesením vlády České republiky č. 957 na tříleté období v pořadí druhá Národní strategie boje proti obchodování s lidmi a to od roku 2005 do roku 2007. Dne 23. ledna 2008 byla Usnesením vlády č. 67 schválena v pořadí třetí Národní strategie boje proti obchodování s lidmi na čtyřleté období od roku 2008 do roku 2011. Zatím poslední Národní strategie boje proti obchodování s lidmi byla schválena Usnesením vlády České republiky č. 282 dne 18. dubna 2012 na čtyřleté období od roku 2012 do roku 2015.⁶⁴

---

⁶³ Usnesení vlády České republiky č. 598: o Koncepci boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 až 2014. In: 2011. Dostupné z:

http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce_boje_proti_organizovanemu_zlocinu_na_obdobi_let_2011_-_2014.pdf

⁶⁴ *Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice (2003-2015)*[online]. Praha: Ministerstvo vnitra. [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>

První národní strategie boje proti obchodování s lidmi byla reakcí na postavení České republiky v obchodu s lidmi a negativního vnímání postoje České republiky k problematice obchodu s lidmi. Česká republika brána v zahraničí brána jako země tolerující tuto trestnou činnost. Dále také reakcí na plnění mezinárodních smluv a iniciativ, ke kterým se Česká republika zavázala v souvislosti s jejím členstvím v mezinárodních organizacích. Obsahem této strategie je popis obchodu s lidmi v České republice za účelem sexuálního vykořisťování a opatření za toto období. Na základě vyhodnocení dosavadního postupu určuje i budoucí postup ve věci. Tato strategie byla směřována nejen do oblasti represe, ale také do oblasti prevence a ke zlepšení předávání informací a postavení obětí obchodu se ženami. Zásadními aspekty této strategie byla prevence, represivní opatření, pomoc obětem včetně jejich rehabilitace a mezinárodní spolupráce.

Národní strategie proti obchodu s lidmi se mimo jiné odvíjela i od tehdejší legislativy. Oblast obchodování s lidmi byla upravena v trestním zákoně v § 246 obchodování s lidmi za účelem pohlavního styku a tedy i Národní strategie obchodování s lidmi (dále jen „Národní strategie“) byla zaměřena tímto směrem. Úkolem této první strategie bylo v první řadě analyzovat tuto oblast a zhodnotit podmínky pro postih pachatelů této trestné činnosti, navržení účinných opatření k zlepšení. Prozkoumáním situace v této oblasti bylo mimo jiné zjištěno, že v oblasti boje proti obchodu s lidmi včetně jeho postihu v České republice funkčně reagují orgány činné v trestním řízení. Měla však být posílena kapacita těchto orgánů, k čemuž bylo třeba novelizace trestního práva, aby došlo k souladu s Palermským protokolem. Dále mělo dojít k posílení vzdělávacích aktivit orgánů činných v trestním řízení, měla by být provedena analýza možností zvýšení materiálního vybavení a počtu personálu specializovaného pracoviště. Vzhledem k tomu, že v České republice dosud neexistoval systém pomoci obětem, kdy v této oblasti se angažují nevládní organizace, které nejsou schopny plně pokrýt tuto oblast. Za tímto účelem byl vybudován model podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování. K realizaci výše uvedené strategie byl sestaven akční plán úkolů, který se skládá ze tří částí a to organizačních opatření, výzkumu a preventivních opatření⁶⁵.

---

⁶⁵ *Národní strategie proti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování pro období 2003 - 2005.* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra. [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 2, 5, 6, 35

Následující Národní strategie navazují na předcházející, vyhodnocují opatření učiněná v předcházejících letech a shrnují opatření pro další období. Dále popisují situaci v obchodování s lidmi včetně jejich forem. Zabývají se opatřeními proti obchodování s lidmi, jak v oblasti prevence, péče o oběti, tak represe.⁶⁶

Z hlediska postupu orgánů činných v trestním řízení je kladen důraz získávání informací, kdy je velice důležitá dokonalá znalost kriminálního prostředí, sledování tohoto prostředí aktivit a zájmů organizovaného zločinu. Využití operativně pátracích prostředků a také spolupráce s dalšími účastníky, ať již jde oběti nebo svědky. Aktivní spolupráci se zahraničními bezpečnostními sbory včetně Europolu i Interpolu. Dále jsou opatření zaměřována na zabavování nezákonných zisků pocházejících z obchodu s lidmi, neboť je jednou z nevýnosnějších forem organizovaného zločinu, jak již bylo dříve zmiňováno. Velkým rizikem jsou další investice nezákonně získaných prostředků do další nezákonných činností organizovaného zločinu. Z tohoto důvodu také probíhá spolupráce s dalším útvarem, který se na tuto problematiku zaměřuje. V současné době je to Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality. Dále se činnost zaměřuje na různé vzdělávací aktivity v souvislosti s obchodem s lidmi, které jsou zaměřeny na příslušníky bezpečnostních složek. Dále zprovoznění nových databází. V této oblasti jsou uskutečňovány Ministerstvem vnitra různé další vzdělávací akce i semináře včetně přednáškové činnosti pro střední školy. Také jsou prováděny dílčí projekty se soustavnou osvětovou činností směřující na další skupiny. Zmínit můžeme například projekt Phare 2003 zaměřený na posilování boje proti obchodování s lidmi. Zahájení projektu bylo dne 9. června 2003. Projekt financovala Evropská unie částkou 950 000,- Eur. Projekt obsahoval i 18 měsíční působení zahraničního poradce a dalších expertů v této problematice se zaměřením na vyškolení specialistů na problematiku organizovaného zločinu a migraci včetně mravnostní problematiky. Ze strany Ministerstva spravedlnosti jsou vytvářeny programy pro soudce a státní zástupce, neboť Česká republika je ze zahraničí kritizována za malé tresty a nízké počty osob postihovaných za obchod s lidmi. V rámci boje proti obchodu s lidmi byla realizována celá řada výzkumných aktivit. Upozornit můžeme

---

⁶⁶*Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice (2005-2015)*[online]. Praha: Ministerstvo vnitra. [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>

zejména na dobrou práci. Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, který v této problematice realizoval výzkumnou činnost.

Prevence ve věci obchodu s lidmi je prováděna zejména soustavným působením nevládních organizací a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Hlavní organizací působící v této oblasti je La Strada o. p. s, která se zaměřuje v preventivních opatřeních na širokou veřejnost a na skupiny potenciálně ohrožené obchodem s lidmi. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy se v rámci této problematiky věnuje hlavně prevenci sociálně patologických jevů ve výchovně vzdělávacím procesu.

Péče o oběti patří k nejdůležitějším částem Národní strategie. Hlavním záměrem bylo vytvoření soustavné péče a institucí, které se budou této činnosti věnovat. Program byl prvně vytvořen v rámci projektu Organizace spojených národů a pilotně ověřen. Od měsíce dubna 2004 byl následně financován z dotačních prostředků Ministerstva vnitra České republiky. Program začal fungovat pod názvem Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi dále jen („Program“). Do programu je oběť zařazena na základě návrhu organizace, která odhalí oběť jako první. Následuje schválení návrhu koordinátorem. Program se skládá ze tří fází: doba na rozmyšlenou – krizová intervence, přípravu na sociální integraci a trvalý pobyt z humanitárních důvodů. Na základě programu může být oběti nabídnuta pomoc, aby se mohla, ve 30 denní lhůtě rozhodnout, zda bude spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení. Mezi tuto pomoc patří vyjmutí z kriminálního prostředí, ubytování, zajištění finanční podpory, právní a psychologicko sociální poradenství. Část úkolů byla navržena již v předcházejícím období, ale narážela na nedostatky finančních prostředků.⁶⁷

Třetí národní strategie je v řadě první čtyřletou strategií pro boj proti obchodování s lidmi. Společně touto strategií je vydávána Zpráva o obchodování s lidmi v České republice. Cílem této koncepce je mimo jiné i efektivní sledování vývoje obchodu s lidmi. Jako jedním z nejdůležitějších opatření této Národní strategie proti obchodování s lidmi se jeví analýza situace a předložení definice v souvislosti s nucenou prací či pracovním vykořisťováním Ministerstvem vnitra společně s dalšími rezorty.

Od roku 2007 byla realizována informační kampaň proti obchodu s lidmi. Usnesením Vlády České republiky č. 1006 došlo k ustanovení a schválení statutu

---

⁶⁷ *Národní strategie proti obchodování s lidmi pro období 2005 - 2007*. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra. [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 19, 26, 29, 33, 39

Meziresortní koordinační skupiny pro oblast boje proti obchodu s lidmi. Funkcí Meziresortní koordinační skupiny je koordinace aktivit včetně výměny informací ve věci boje proti obchodu s lidmi.

Od roku 2008 se zejména nestátní neziskové organizace zaměřovaly na odškodnění obchodovaných osob. V roce 2009 došlo ke vzniku neformální sítě národních zpravodajů a ekvivalentních mechanismů. K setkání většiny zástupců Evropské unie a mezinárodních organizací neformální formou dochází dvakrát ročně. Další iniciativou českého předsednictví bylo vytvoření internetové platformy pro spolupráci, taktéž byl v roce 2010 zřízen internetový portál Komise Evropské unie. Portál je věnován právě problematice obchodu s lidmi.

V roce 2010 byla rozšířena výše uvedená Meziresortní koordinační skupina o nestátní neziskovou organizaci Diakonii Českobratrské církve evangelické.⁶⁸

Čtvrtá Národní strategie jedná se o právě probíhající strategii, která si klade za cíl zásadním způsobem ovlivnit postup proti organizovanému zločinu ve všech jeho formách i projevech. Hlavními oblastmi, na které se soustředí, jsou prevence i postih pachatelů, partnerství a podpora, pomoc obětem obchodování s lidmi.

V oblasti partnerství se mimo jiné zaměřuje strategie na problematiku oblastí, neboť zatím byla spolupráce mezi účastníky boje proti obchodu s lidmi směřována k propojení všech složek na národní i místní úrovni. Není však vytvořena vazba na účastníky, kteří svou činnost provádějí v sociálně vyloučených oblastech, tedy místech, kde dochází k ohrožení obchodu s lidmi. Dále se dotýká i oblastí, kterým byla doposud věnována jen malá pozornost státní správy a to spolupráci se soukromou sférou. Dalším strategickým cílem je podpora ratifikace a podpis významných mezinárodních úmluv proti obchodu s lidmi.⁶⁹

V roce 2012 pokračuje v oblasti podpory a ochrany obětí pilotní projekt Úřadu pro drogy a kriminalitu Organizace spojených národů pod názvem Model podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování. Program je financován v souladu se zákonem o veřejných zakázkách České republiky na podkladě zadávacího řízení. Program umožňuje i návrat obětí do zdrojových zemí prostřednictvím Mezinárodní

---

⁶⁸ *Národní strategie proti obchodování s lidmi pro období 2008-2011*. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra. [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 3, 4

⁶⁹ *Národní strategie proti obchodování s lidmi pro období 2005 - 2007*. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra. [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 3, 4, 7, 8

organizace pro Migraci Praha. Cílem Národní strategie obchodování s lidmi na období 2012 - 2015 je v této oblasti, vyhodnocení fungování výše uvedeného programu, provést analýzu situace občanů Evropské unie, kteří se dostali do tíživé životní situace na našem státním území.

V oblasti postihu pachatelů se ve výše uvedeném období strategie zaměřuje na pracovní vykořisťování, konkrétně na analýzu potřebných legislativních možností k boji proti této formě obchodu s lidmi a jejímu potírání.

V oblasti prevence si klade za cíl informovanost profesních skupin o obchodování s lidmi včetně provedení veřejných zakázek takovým způsobem, který povede k minimalizaci rizika zneužívání cizích státních příslušníků a našich občanů v pracovním procesu.⁷⁰

3.8.4 Orgány veřejné správy podílející se na boji s organizovaným zločinem

Jedním z úkolů vlády České republiky je také boj proti organizovanému zločinu. Samotné vedení boje je zajišťováno veřejnými orgány na čtyřech úrovních.

- **První úroveň**

První úroveň označujeme jako strategickou a zjišťuje ji Ministerstvo vnitra České republiky a další resorty. Ministerstvo vnitra, konkrétně odbor bezpečnostní politiky zpracovává Koncepti boje proti organizovanému zločinu. Zaměstnanci odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra se podílí na jednání tvůrců národních politik a také se podílí na analýzách boje s organizovaným zločinem společně s Policií České republiky, zpravodajskými službami a dalšími odbory Ministerstva vnitra.⁷¹

---

⁷⁰ *Národní strategie proti obchodování s lidmi pro období 2012-2015*. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra. [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 8, 15, 21, 27

⁷¹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce boje proti organizovanému zločinu 2011-2014* [online]. 2011. vyd. 2011 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z:

- **Druhá úroveň**

Druhou úroveň označujeme jako analytickou a je zajišťována prostřednictvím Policejního prezidia České republiky, útvarů policie i zpravodajskými službami. Služba kriminální policie a vyšetřování je odpovědná za analytiku kriminální oblasti v této činnosti. To znamená monitorování, analýzu, identifikaci hrozeb a rizik. Dále soustřeďování a vyhodnocování získaných informací, které jsou významné pro předcházení a boj s organizovaným zločinem. Do jejich působnosti také spadá analýza kriminality a práce s daty, které jsou k této činnosti nezbytné a prognóza předpokládaného vývoje kriminality.⁷²

- **Třetí úroveň**

Třetí úroveň zajišťují útvary policie, úpravy Celní správy, které se specializují na tuto činnost. Tyto útvary také provádějí spolupráci s dalšími složkami. Vyšetřování včetně dokumentace mají za úkol zejména následující útvary: Útvar pro boj s organizovaným zločinem, Národní protidrogová centrála, Útvar odhalování korupce a finanční kriminality. Podpůrnými útvary jsou již zmiňovaný Útvar speciálních činností a Útvar zvláštních činností. Pod těmito útvary vykonávají činnost další specializované odbory. Všechny jmenované útvary spadají pod Službu kriminální policie a vyšetřování.⁷³

---

http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce_boje_proti_organizovanemu_zlocinu_na_obdobi_let_2011_-_2014.pdf, s 15 - 16

⁷² MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce boje proti organizovanému zločinu 2011-2014* [online]. 2011. vyd. 2011 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z:

http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce_boje_proti_organizovanemu_zlocinu_na_obdobi_let_2011_-_2014.pdf, 16

⁷³ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce boje proti organizovanému zločinu 2011-2014* [online]. 2011. vyd. 2011 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z:

http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce_boje_proti_organizovanemu_zlocinu_na_obdobi_let_2011_-_2014.pdf, s. 16

- **Čtvrtá úroveň**

Ve čtvrté úrovni jsou zahrnuty ústřední správní úřady a další správní úřady včetně organizačních složek státu a státní příspěvkové organizace. Velký podíl na boji s organizovaným zločinem má také justice a státní zastupitelství.⁷⁴

- **Specializovaný orgán činný v trestním řízení**

V roce 1995 vznikl samostatný Útvar pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie. Útvar pro odhalování organizovaného zločinu se stal výkonným pracovištěm s působností na celém území České republiky. Podílí se společně s dalšími útvary Policie České republiky na udržování bezpečnosti a vnitřního pořádku odhalováním a vyšetřováním organizovaného zločinu. Dále se podílí na úkolech svěřených do působnosti Policejního prezidenta i Ministerstva vnitra České republiky. Má také funkci metodickou, koordinační a kontrolní v určeném rozsahu.⁷⁵ V rámci organizační struktury se dělí Útvar pro boj s organizovaným zločinem na odbory s různým zaměřením. Jedním z nich je i Odbor obchodu s lidmi a nelegální migrace.⁷⁶

---

⁷⁴ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce boje proti organizovanému zločinu 2011-2014* [online]. 2011. vyd. 2011 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce_boje_proti_organizovanemu_zlocinu_na_obdobi_let_2011_-_2014.pdf, s. 17

⁷⁵ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Útvary Policie ČR: Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV* [online]. 2015. vyd. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-pro-odhalovani-organizovaneho-zlocinu-skp-199737.aspx>

⁷⁶ *Útvary Policie ČR: Organizační struktura ÚOOZ SKPV* [online]. Policie České republiky, 2015 [cit. 2015-11-21]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/organizacni-struktura-uooz-skp.aspx>

4 Analytická část

4.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu je posouzení trendu návratnosti finančních prostředků a jiných hodnot získaných při zajišťování výnosu z trestné činnosti jako nástroje v boji s organizovaným zločinem. Výše uvedený cíl výzkumu byl zvolen, neboť se domnívám, že zajištěné prostředky z výnosů z trestné činnosti jsou vhodným ukazatelem pozitivního vývoje v oblasti boje proti obchodu s lidmi a proti dalším formám organizovaného zločinu, který využívá značných finančních prostředků ke své expanzi. Pro dokreslení situace v oblasti obchodu s lidmi v České republice a přijatých opatření je cílem výzkumu také analýza statistických dat a historického vývoje.

4.2 Metoda výzkumu

Při výzkumu bude použita vizuální analýza statistický dat, při které bude užito grafů vytvořených ze zkoumaných časových řad. Při analýze budou použity statistické výpočty první diference, koeficientu růstu a průměrného počtu.⁷⁷ Dále bude užito komparace a rozboru trendů při sledování vybraných dynamických a strukturálních změn kriminality a zajištěných výnosů z trestné činnosti. Srovnání bude také využito při sledování počtu obětí mezi jednotlivými členskými zeměmi Evropské unie včetně České republiky.

Vzorce výpočtů⁷⁸:

1. diference

$$\Delta_t = y_t - y_{t-1}$$

---

⁷⁷ HINDLS, R., a kol. *Statistika pro ekonomy, Professional Publishing, Praha 2002*, s. 253

⁷⁸ HINDLS, R., a kol. *Statistika pro ekonomy, Professional Publishing, Praha 2002*, s. 253

Koeficient růstu

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}$$

Průměrný počet

$$\bar{y} = \frac{\sum_{t=1}^n y_t}{n}$$

Pro dokreslení problematiky výzkumu v oblasti organizovaného zločinu je nutno uvést, že nelze využít technik a metod, při kterých dochází k přímému kontaktu osoby provádějící výzkum se zkoumaným prostředím, neboť je hlavně v případě organizovaného zločinu zakonspirováno a proniknutí do něj by ohrožovalo život a bylo by protiprávní.

Konkrétní statistiky jsou sice již nějakou dobu k dispozici, ale zachycují jen malou spíše méně úspěšnou část organizovaného zločinu, která byla odhalena. Výzkum je tedy odkázán zejména na nepřímé poznatky. Velká část znalostí o prostřední organizovaného zločinu proto pochází z expertních šetření, jejichž nevýhodou je, že tyto poznatky mají úroveň odhadů.⁷⁹

4.3 Statistický vývoj kriminality

Kriminalita (neboli páčání trestných činů) je nejnebezpečnějším sociálně patologickým dynamickým jevem. Rozsah tohoto jevu se proměňuje v závislosti na čase a prostoru a žije v symbióze s dalšími společensky méně nebezpečnými sociálně patologickými jevy.⁸⁰

Pro zachycení vývoje kriminality v obchodu s lidmi a vybrané kriminality byly využity údaje ze statistik Policejního prezidia České republiky, zpráv o stavu obchodování s lidmi v České republice, statistik Ministerstva spravedlnosti a také informací z publikací Institutu pro kriminologii a sociální prevenci i Eurostatu

---

⁷⁹ CEJP, M. *Vývoj organizovaného zločinu na území České republiky*, 2010, s. 10

⁸⁰ MAREŠOVÁ, Alena. *Resortní statistiky - základní zdroj informací o kriminalitě v České republice*, s. 7

4.3.1 Dělení kriminality na evidovanou a latentní

- **Evidovaná kriminalita**

Jedná se o kriminalitu, která je zaznamenána policejními statistikami. Je to kriminalita zjištěná, ohlášená, evidována policií. Následně může být objasněna, pachatelé vyšetřováni a trestně stíháni.⁸¹

- **Latentní kriminalita**

Jedná se o kriminalitu nezjištěnou, neohlášenou, neobjasněnou a tedy nejsou usvědčeni ani pachatelé protiprávního jednání.⁸²

4.3.2 Základ hodnocení kriminality v České republice

Základem hodnocení kriminality na našem státním území je stav, struktura a dynamika.

- **Stav kriminality**

Je vyjádřen počtem evidovaných trestných činů spáchaných na sledovaném území za stanovené období. Vypovídá o rozsahu kriminality.⁸³

---

⁸¹ MAREŠOVÁ, Alena. *Resortní statistiky - základní zdroj informací o kriminalitě v České republice*, s. 7

⁸² MAREŠOVÁ, Alena. *Resortní statistiky - základní zdroj informací o kriminalitě v České republice*, s. 12

⁸³ MAREŠOVÁ, Alena. *Resortní statistiky - základní zdroj informací o kriminalitě v České republice*, s. 8

- **Struktura kriminality**

Je ukazatelem stavu kriminality podle charakteru členěných do skupin podle kritérií v určitém čase. Ve statistikách Policie Česko republiky jsou tato kritéria stanoveny interním aktem řízení. Tedy jsou členěny např. mravnostní, hospodářskou, násilnou a další členění. Ve statistikách Policejního prezidia Policie České republiky je užívána tzv. „TSK“ takticko - statistická klasifikace.⁸⁴ Trestný čin obchodování s lidmi je zařazen ve výše uvedené statistice mezi mravnostní činy statistiky „TSK“ č. 201 až 290 společně s další související trestnou činností.⁸⁵

Dynamika kriminality

je vyjádřením změny ve struktuře nebo intenzitě a rozsahu kriminality za delší časový úsek na určitém území.⁸⁶

4.4 Analýza statistiky kriminality v obchodu s lidmi

V následující kapitole bude provedena analýza statistik vybraných ukazatelů zkoumané problematiky.

4.4.1 Stav a dynamika kriminality v obchodu s lidmi

V tabulce č. 2 je zaznamenán počet zjištěných a objasněných trestných činů obchodování s lidmi v České republice ve vybraném období. Hodnoty byly využity jako podklad k analýze stavu, dynamiky kriminality v obchodu s lidmi a analýzy. Na základě uvedených dat kriminalit byl vytvořen spojnicový graf č. 1 a použit k posouzení stavu a dynamiky kriminality ve vybraném období od roku 2004 do roku 2014.

---

⁸⁴ MAREŠOVÁ, Alena. *Resortní statistiky - základní zdroj informací o kriminalitě v České republice*, s. 8 - 9

⁸⁵ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČR. *Statistické přehledy kriminality* [online]. [cit. 2015-11-04]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

⁸⁶ MAREŠOVÁ, Alena. *Resortní statistiky - základní zdroj informací o kriminalitě v České republice*, s. 8 - 9

Ze statistických dat zaznamenaných v grafu vyplývá, že od roku 2004 do roku 2007 dochází až na malé výkyvy, které mohou být způsobeny odhalením větších případů, ke stagnaci vývoje zjištěných a objasněných trestných činů. V roce 2007 pak dochází k výraznému nárůstu zjištěných trestných činů s vyvrcholením v roce 2008 na nejvyšší dosažený počet ve sledovaném období. Od roku 2008 pak dochází k pozvolnému poklesu zjištěných trestných činů, až dosáhne v roce 2009 přibližně stejné úrovně jako v roce 2007.

U objasněných trestných činů pokračuje stagnace až do roku 2009 bez výrazných změn. Již od roku 2009 dochází k nárůstu zjištěných a objasněných trestných činů. Až na malé výkyvy dochází k udržení tohoto stavu, tedy vyššího počtu zjištěných a objasněných trestných činů v obchodu s lidmi.

Spojnice objasněných trestných činů v grafu, až na výkyv v roce 2008 téměř kopíruje spojnici zjištěných trestných činů, z čehož se dá usuzovat na příznivý vývoj objasněnosti této zjevné kriminality.

Pro vysokou latenci vykazují resortní statistiky mravnostní trestné činnosti a hlavně obchodu s lidmi ve srovnání s jinou například majetkovou trestnou činností relativně malé hodnoty. Z tohoto důvodu způsobí realizace případu většího rozsahu velké posuny ve statistikách. Krátkodobé výkyvy nemusí tedy znamenat zásadní změnu situace. Statistiky vypovídají spíše o tom, jak se daří trestnou činností odhalovat⁸⁷.

Statistik je využíváno pro hodnocení kvality i výkonnosti práce resortů. Zvýšení počtu registrovaných trestných činů může být vnímáno pozitivně a to zejména za zvyšování míry objasněnosti. Při nárůstu evidovaných trestných činů na úkor skryté kriminality, je tento nárůst prospěšný pro společnost. Zmenšení podílu latentní kriminality i skutečné kriminality na kriminalitě celkové, bývá výsledkem zlepšení opatření proti kriminalitě a zlepšení důslednosti při jejich využívání. Navýšení registrovaných trestných činů v určitém roce může být také výsledkem významného zrychlení trestního řízení a může potvrzovat zkvalitnění práce orgánů činných v trestním řízení⁸⁸

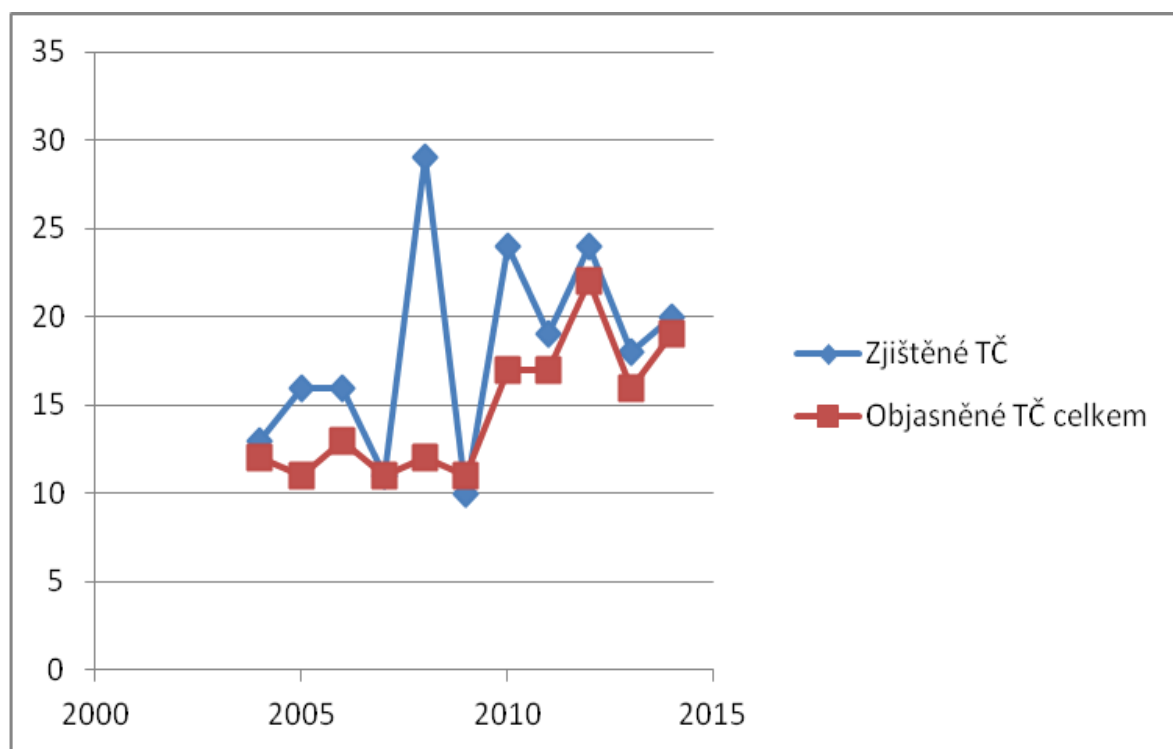
⁸⁷ *Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2008*, s. 17 - 18

⁸⁸ MAREŠOVÁ, Alena. *Resortní statistiky - základní zdroj informací o kriminalitě v České republice*, s. 64

Tabulka č. 2 - počty zjištěných a objasněných trestných činů obchodování s lidmi⁸⁹

rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Průměr
Zjištěné trestné činy	13	16	16	11	29	10	24	19	24	18	20	18,1
Objasněné trestné činy	12	11	13	11	11	3	13	11	18	11	14	11,6
Objasněno dodatečně	0	0	0	0	1	8	4	6	4	5	5	3
Objasněno celkem	12	11	13	11	12	11	17	17	22	16	19	14,6

Graf č. 1 - vývoj zjištěných a objasněných trestných činů obchodování s lidmi⁹⁰

⁸⁹ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČR. *Statistické přehledy kriminality* [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>, výpočet vlastní

⁹⁰ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČR. *Statistické přehledy kriminality* [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>, vlastní graf

4.4.2 Srovnání vybraných dynamických a strukturálních změn kriminality s hlavními ekonomickými a legislativními změnami

Jak již bylo zmíněno v teoretické části této práce, hlavní příčinou související s obchodem s lidmi je ekonomická nerovnováha ve světě. Dále se na rozvoji obchodu s lidmi podílí nedostatečná nebo chybějící opatření proti obchodu s lidmi jak v zemích cílových, tak tranzitních i zemích původu.

Na základě tohoto zjištění byla komparace zaměřena na vyhledání možných příčin výrazných změn v počtu zjištěných trestných činů a strukturálních změn trestného činu obchodování s lidmi.

V Grafu č. 3 můžeme pozorovat od roku 2005 postupný nárůst obchodování s lidmi za účelem nucené práce, který dosáhl mezi roky 2005 až 2014 maxima v roce 2008, kdy dosáhl 30 % všech zjištěných trestných činů obchodování s lidmi. Poté následoval postupný pokles, který dosáhl vrcholu v roce 2012, a následně došlo opět k mírnému nárůstu obchodování s lidmi za účelem nucené práce. Při srovnání s významnými legislativními změnami v této oblasti je nutné připomenout v teoretické části zmiňovanou novelu trestního zákona č. 141/1961 Sb., č. 537/2004, ve které došlo ke zrušení § 246 novým ustanovením § 232a Obchodování s lidmi. Tato novela nabyla účinnosti 22. 10. 2004. Ve výše uvedené novele došlo ke vzniku nové skutkové podstaty trestného činu Obchodování s lidmi, která mimo jiné zahrnuje i obchodování s lidmi za účelem nucené práce což předchází právní úprava postrádala.⁹¹ Ze zprávy o stavu obchodování s lidmi za rok 2008 bylo zjištěno: „*Trend postupného nárůstu forem obchodování s lidmi za účelem pracovního vykořisťování je vykazován i dalšími členskými státy EU a lze tedy oprávněně očekávat, že bude pokračovat i v roce 2009*“⁹² K pokračování nárůstu v roce 2009 v České republice však nedošlo a naopak následoval pozvolný pokles až do roku 2012. Z uvedeného zjištění vyplynulo, že hlavní vliv na nárůst obchodování s lidmi za účelem nucených prací ve statistikách Policie České republiky měly i další významné vlivy, které se odrážejí v rámci celého společenství Evropské unie. Při srovnání s celkovým počtem

---

⁹¹ Stanovisko OBP MV ČR k otázce výkladu ustanovení § 232a zák. Č. 232 a z. č. 141/1961 Sb., trestního řádu [online]. [cit. 2015-11-06]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/stan-232a-tz-pdf.aspx

⁹² Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2008 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009, 2015 [cit. 2015-11-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 18

zjištěných trestných činů v roce 2008 zjistíme, že k dosažení maximální hodnoty ve sledovaném období let bylo dosaženo právě v roce 2008, na které působili výše uvedené vlivy. K dalším významným změnám, které měly vliv vývoj obchodování s lidmi v tomto období, bylo zjištěno, že v roce 2008 probíhala světová finanční krize, tedy silný ekonomický faktor, který působí také na vývoj obchodu s lidmi. Jednalo se o nejhlubší finanční krizi od 30 let. 20 st.⁹³ V tomto období se objevila nová forma zneužití, která spočívala v donucení k výkonu práce spojeným s vykořisťování dělníků přivážených ze zahraničí pod příslibem zajištění práce. Využíváni byli také lidé ze sociálně slabých skupin.⁹⁴ Působícím faktorem byly také aktivity nevládních organizací v oblasti preventivně informační a vzdělávací. Jejich aktivity mimo jiné přispívají ke zvýšení informovanosti o této formě obchodu s lidmi.⁹⁵

Jak již bylo zmíněno v teoretické části této práce v roce 2010, byla po mnoha novelách trestního zákona dokončena rekodifikace trestního práva hmotného zákonem číslo 40/2009 Sb., trestního zákoníku účinného 1. 1. 2010.⁹⁶ a důležitou změnou bylo také vytvoření institutu spolupracujícího obviněného dle § 178a trestního řádu.⁹⁷ Dále bych zmínil další důležitý krok směřující k ratifikaci mezinárodních smluv, nabytí účinnosti zákona číslo 418/2011, o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim v roce 2012.⁹⁸

---

⁹³ ČNB. *Světová finanční krize a její důsledky pro Českou ekonomiku* [online]. [cit. 2015-11-06]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/Zamrazilova_20081202_brno.pdf

⁹⁴ ZEZULKOVÁ, Jana a kol. Státní zastupitelství. *Obchod s lidmi: Novodobé otroctví*. 2013, roč. 11, č. 6, 8 – 16. Praha: ASPI

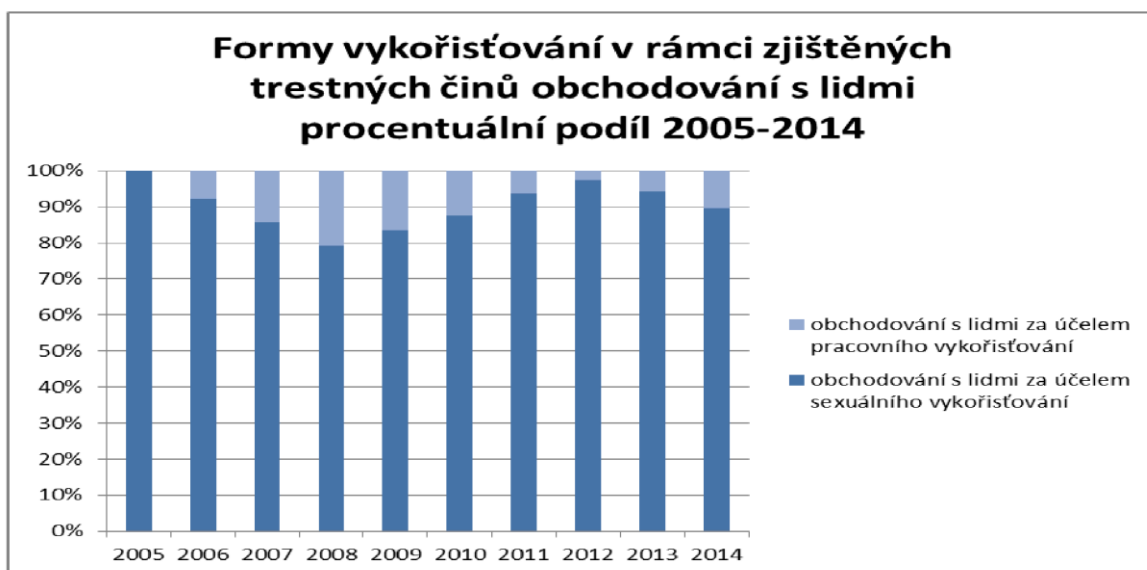
⁹⁵ *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2008* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009, 2015 [cit. 2015-11-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, 41-45, 59 s.

⁹⁶ JUSTICE. CZ. *Věcný záměr trestního zákona* [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: www.justice.cz/zresortu/dokument/trestni_zakon.rtf

⁹⁷ *Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád: § 178a* [online]. 2015 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#cast2>

⁹⁸ *Zákon pro lidi.cz: zákon 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim* [online]. [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/hledani?text=418%2F2011>

Graf č. 2 - obchod s lidmi v České republice podle formy vykořisťování⁹⁹

4.4.3 Expertní odhady nejrozšířenějších forem organizovaného zločinu v České republice

V tabulkách č. 4 až č. 8 jsou uvedeny vybrané rozšířené formy organizovaného zločinu v České republice podle pořadí. Selektce forem organizovaného zločinu byla zaměřena na obchodování s lidmi a související organizovanou trestnou činnost. Experti vycházejí z 35 aktivit organizovaného zločinu. Pořadí výskytu je určováno, podle toho kolik expertů označilo příslušnou činnost jako rozšířenou. Seznam je doplňován o nové aktivity a méně významné jsou vyřazovány.¹⁰⁰

Z uvedeného přehledu je zřejmé, že aktivity organizovaného zločinu v obchodu s lidmi se kromě obchodování s lidskými orgány dlouhodobě udržují mezi rozvinutými formami trestné činnosti na území České republiky.

⁹⁹ *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2014* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009, 2015 [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 42

¹⁰⁰ MAREŠOVÁ, Alena a kol. *Analýza trendů kriminality v roce 2013*, s. 35

Tabulka č. 3 - vybrané rozvinuté formy trestné činnosti v roce 2009¹⁰¹

2009			
Pořadí	Forma trestné činnosti	N = 30	%
7 – 11.	Organizování nelegální migrace	23	77
12. – 16.	Organizování prostituce a obchod s ženami	21	70
23 – 24.	Obchodování s lidmi za účelem nucených prací	17	57
31.	Obchodování s lidskými orgány	1	3

Tabulka č. 4 - vybrané rozvinuté formy trestné činnosti v roce 2010¹⁰²

2010			
Pořadí	Forma trestné činnosti	N = 27	%
10.	Organizování prostituce a obchod ženami	17	61
11. - 13.	Organizace nelegální migrace	16	57
28.	Obchodování s lidmi za účelem nucených prací	8	29

¹⁰¹ CEJP, M. *Vývoj organizovaného zločinu na území České republiky, 2010*, s. 29

¹⁰² MAREŠOVÁ, Alena a kol. *Analýza trendů kriminality v roce 2010*, s. 42

Tabulka č. 5 - vybrané rozvinuté formy trestné činnosti v roce 2011

2011			
Pořadí	Forma trestné činnosti	N = 27	%
9. - 11.	Organizování prostituce	17	59
17. - 21.	Organizace nelegální migrace	13	44
27. - 28.	Obchodování s lidmi za účelem nucených prací	8	28
31.	Obchodování s lidskými orgány	2	7

Tabulka č. 6 - vybrané rozvinuté formy trestné činnosti v roce 2012¹⁰³

2012			
Pořadí	Forma trestné činnosti	N = 27	%
8. - 11.	Organizování prostituce	20	56
23. - 25.	Obchodování s lidmi za účelem nucených prací	12	33
26. - 27.	Nelegální migrace	10	28
31.	Obchodování s lidskými orgány	1	3

Tabulka č. 7- vybrané rozvinuté formy trestné činnosti v roce 2013¹⁰⁴

2013			
Pořadí	Forma trestné činnosti	N = 27	%
14. - 16.	Organizování nelegální migrace	11	41
17. - 19.	Organizování prostituce a obchod s ženami	10	37
23. - 25.	Obchodování s lidmi za účelem nucených prací	8	30

¹⁰³ MAREŠOVÁ, Alena a kol. *Analýza trendů kriminality v roce 2012*, s. 33

¹⁰⁴ MAREŠOVÁ, Alena a kol. *Analýza trendů kriminality v roce 2013*, s. 36

4.4.4 Srovnání počtu obětí obchodování s lidmi mezi jednotlivými členskými státy Evropské unie

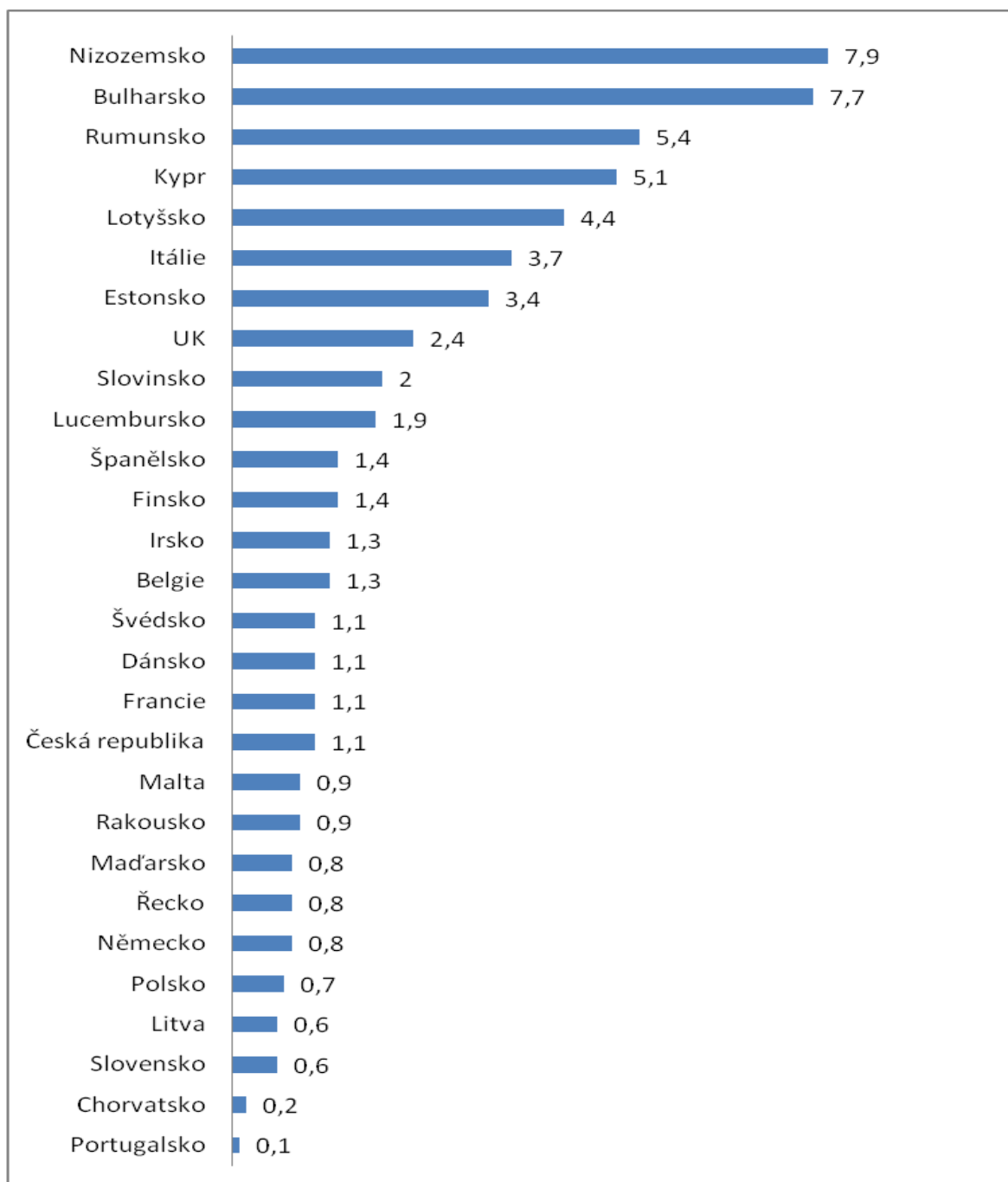
Při porovnání počtu obětí 28 členských států Evropské unie na 100 000 obyvatel bylo zjištěno, že Česká republika se nachází v pořadí na jedenáctém místě (počítáno od nejnižšího dosaženého počtu obětí) registrovaných obětí obchodu s lidmi. Stejný počet obětí na 100 000 obyvatel má společně s Českou republikou také Francie, Švédsko a Dánsko. Nejvyšší hodnoty dosáhlo Nizozemsko, nejnižší Portugalsko. Průměrná hodnota obětí na 100 000 obyvatel je 2,1. Česká republika s hodnotou 1,1 se nachází nad průměrem Evropské unie. V grafu č. 3 jsou znázorněny jednotlivé členské státy v pořadí podle počtu registrovaných obětí.

Tabulka č. 8 - počet registrovaných obětí obchodu s lidmi¹⁰⁵

2010 - 2012					
n	Státy EU - 28	Oběti celkem	Oběti na 100 000 obyvatel	Poměr mužů	Poměr žen
1	Česká republika	332	1,1	0	0,1
2	Slovensko	99	0,6	0,4	0,6
3	Německo	1949	0,8	0,1	1,5
4	Rakousko	235	0,9	0,2	1,6
5	Polsko	834	0,7	-	-
6	Belgie	443	1,3	1,5	1,2
7	Bulharsko	1700	7,7	1,9	13,1
8	Dánsko	179	1,1	0,1	2,0
9	Estono	135	3,4	-	-
10	Irsko	183	1,3	0,6	2,0
11	Řecko	283	0,8	0,3	1,2
12	Španělsko	1964	1,4	0,2	2,6
13	Francie	2131	1,1	0	2,1
14	Kypr	129	5,1	1,7	8,3
15	Lotyšsko	276	4,4	0,2	2,2
16	Litva	51	0,6	0,1	1,0
17	Lucembursko	30	1,9	0,3	3,6
18	Maďarsko	250	0,8	0,1	1,5
19	Malta	11	0,9	0,2	1,6
20	Nizozemsko	3926	7,9	2,2	13,4
21	Portugalsko	20	0,1	0,1	0,1
22	Rumunsko	3243	5,4	4,3	6,4
23	Slovinsko	123	2,0	0,2	2,1
24	Finsko	231	1,4	1,4	1,5
25	Švédsko	311	1,1	0,1	0,2
26	UK	4474	2,4	1,9	2,6
27	Itálie	6572	3,7	-	-
28	Chorvatsko	32	0,2	0,1	0,4
Suma		30146	60,1	19	75,5
Průměr		1076,6	2,1		

¹⁰⁵ Eurostat: *Trafficking in human beings*. Luxembourg: Publications Office European Union, 2014, vlastní výpočet a provedení tabulky

Graf č. 3 - počet registrovaných obětí obchodu s lidmi (na100 000 obyvatel) jednotlivých členských zemí EU – 28 ¹⁰⁶

¹⁰⁶ Eurostat: *Trafficking in human beings*. Luxembourg: Publications Office European Union, 2014, vlastní graf

4.4.5 Finanční šetření k výnosům z organizovaného zločinu

Vývoj organizovaného zločinu je ovlivněn mezinárodními trendy a zločinecké skupiny operující na našem státním území jsou většinou propojené se zahraničními skupinami. Hlavním trendem je přesun od násilné trestné činnosti ke kriminalitě hospodářského charakteru. Tyto formy kriminality generují obrovské zisky a umožňují pachatelům pohybovat se na hraně zákona. Zločinecké skupiny často zakrývají svou nelegální činnost investicemi do podniků jevících se jako legální a vyhledávají kontakty v politické sféře. Společným jmenovatelem činností organizovaného zločinu je vyhledávání zisku.¹⁰⁷

Odhady celkových výnosů z organizovaného zločinu na světě za rok činí 12,2 bilionu korun. Mezi hlavní oblasti, kde se v posledních letech rozvíjí organizovaný zločin, patří legalizace výnosů z trestné činnosti.¹⁰⁸

Z tabulky č. 13 bylo zjištěno, že v roce 2006 se pohybovala výše zajištěných výnosů z trestné činnosti na úrovni 1449 milionů Kč. V roce 2007 došlo k poklesu zajištěných výnosů ještě téměř o polovinu na 736 milionů Kč, následně vývoj mezi lety 2008 až 2010 v podstatě stagnoval a pohyboval se v průměru 1315 milionů Kč. Následně došlo k prudkému nárůstu v navýšení výnosů z trestné činnosti v roce 2011 o 3018 milionů Kč, což činí po zaokrouhlení zvýšení o 335 % oproti roku 2010. Dále pak pokračoval růst zajištěných výnosů až do roku 2013, kde se zastavil na 8431 milionech Kč. Poté došlo v roce 2014 pouze k mírnému poklesu o 643 milionů Kč oproti roku 2013.

Od roku 2011 do roku 2014 bylo zajištěno celkem 263.359 milionů Kč. Za stejné období bylo od roku 2006 do roku 2009 zajištěno pouze 4681 milionů Kč. Trend vývoje zajištěných výnosů z trestné činnosti je vyobrazen v grafu č. 4 a 5.

Z přehledu zůstatků po zrušení zajištění v grafu č. 6 můžeme pozorovat, že vývoj zůstatku po zrušení zajištění je na vysoké úrovni a kopíruje vývoj zajištěných výnosů trestné činnosti.

---

¹⁰⁷ *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2010* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [online] 2011, [cit.2015-11-14]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/pocet-registrovani-tych-trestnych-cinu-byl-v-lonskem-roce-nejnizsi-za-19-let.aspx,s. 45>

¹⁰⁸ *Zpráva Světového ekonomického fóra o organizovaném zločinu* [online]. 2015 [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: <http://www.malepenize.cz/2012/01/16/zprava-svetoveho-ekonomickeho-fora-o-organizovanem-zlocinu.html>

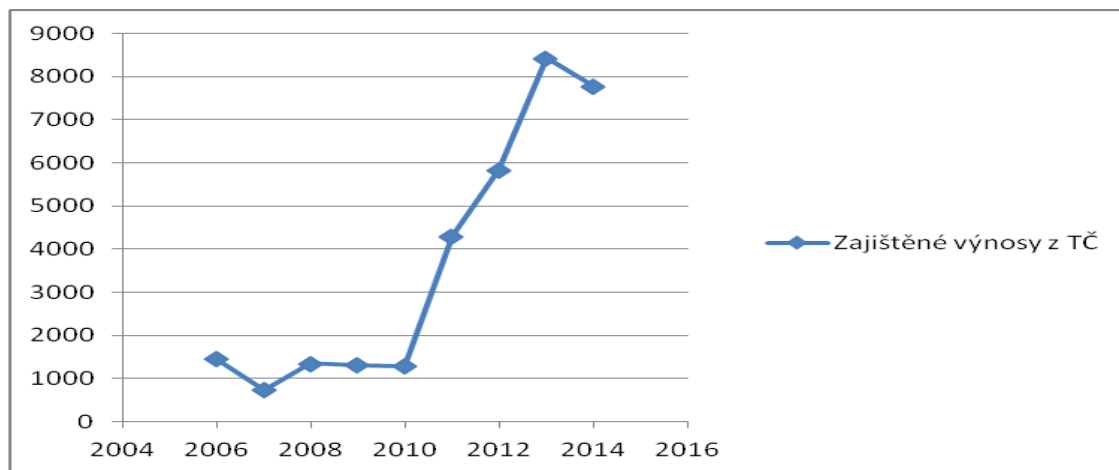
Z tabulky č. 12 bylo zjištěno, že také u vývoje zajištěných výnosů z obchodu s lidmi a kuplířství došlo po roce 2010 k značnému nárůstu zajištěných výnosů. Největší nárůst se projevil v roce 2012, kdy bylo zajištěno z obchodu s lidmi a kuplířství 208 milionů Kč, následně pak dochází v následujících letech k poklesu pod úroveň roku 2009. Vývoj je vyobrazen v grafu č. 8 a 9.

Tabulka č. 9 - celkové zajištěné výnosy z trestné činnosti Policií České republiky v milionech Kč¹⁰⁹

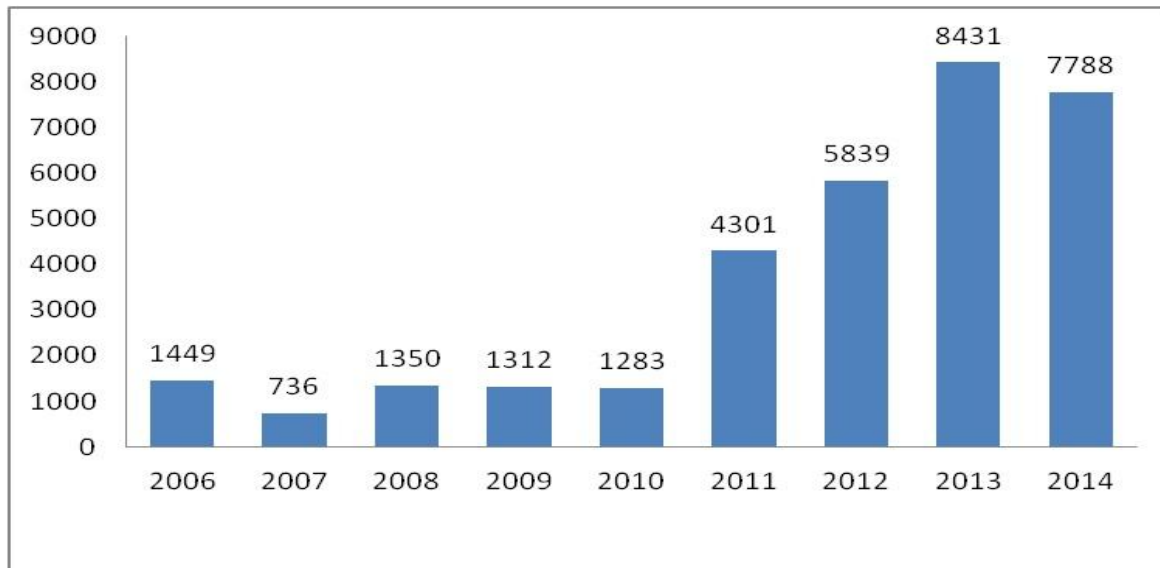
Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Celkem
Zajištěné výnosy	1449	736	1350	1312	1283	4301	5839	8431	7788	32489
První absolutní diference	-	- 713	614	- 38	- 29	3018	1538	2592	- 643	6339
Koeficient růstu	-	0,508	1,834	0,972	0,978	3,352	1,358	1,444	0,924	-

¹⁰⁹ Policie České republiky, Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminalizy, vyhodnocení činnosti za rok 2011, 2014[online] [cit. 2015-11-09]. Dostupné z:
<http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2014.aspx>,
<http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2011.aspx> , tabulka vlastní, vlastní výpočet

Graf č. 4- celkové zajištěné výnosy z trestné činnosti Policií České republiky v milionech Kč¹¹⁰

Graf č. 5 - celkové zajištěné výnosy z trestné činnosti Policií České republiky v milionech Kč¹¹¹

¹¹⁰ Policie České republiky, Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminalizy, vyhodnocení činnosti za rok 2011, 2014 [online] [cit. 2015-11-09]. Dostupné z:

<http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2014.aspx>,

<http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2011.aspx>, graf vlastní

¹¹¹ Policie České republiky, Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminalizy, vyhodnocení činnosti za rok 2011, 2014 [online] [cit. 2015-11-09]. Dostupné z:

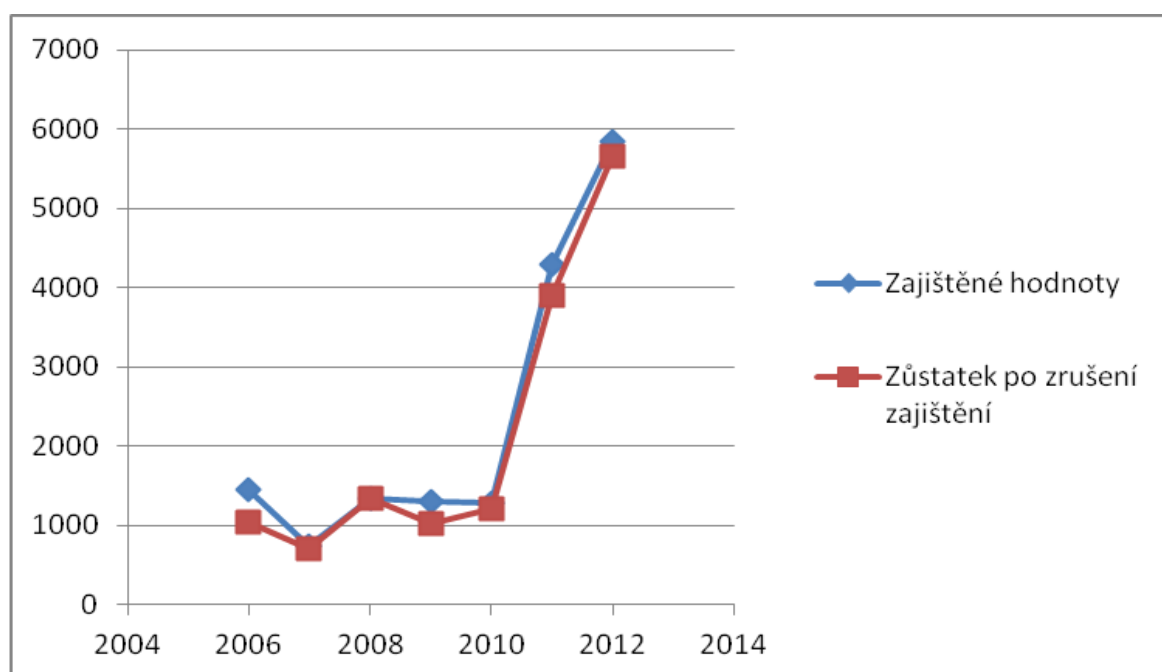
<http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2014.aspx>,

<http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2011.aspx>, graf vlastní

Tabulka č. 10 - zajištěné výnosy a zůstatek po zrušení zajištění v milionech Kč¹¹²

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Průměr
Zajištěné výnosy	1449	736	1350	1312	1283	4301	5839	2324
Zůstatek po zrušení zajištění	1049	708	1338	1016	1211	3904	5666	2127

Graf č. 6 - Přehled vývoje zajištěných výnosů a zůstatku po zrušení zajištění¹¹³

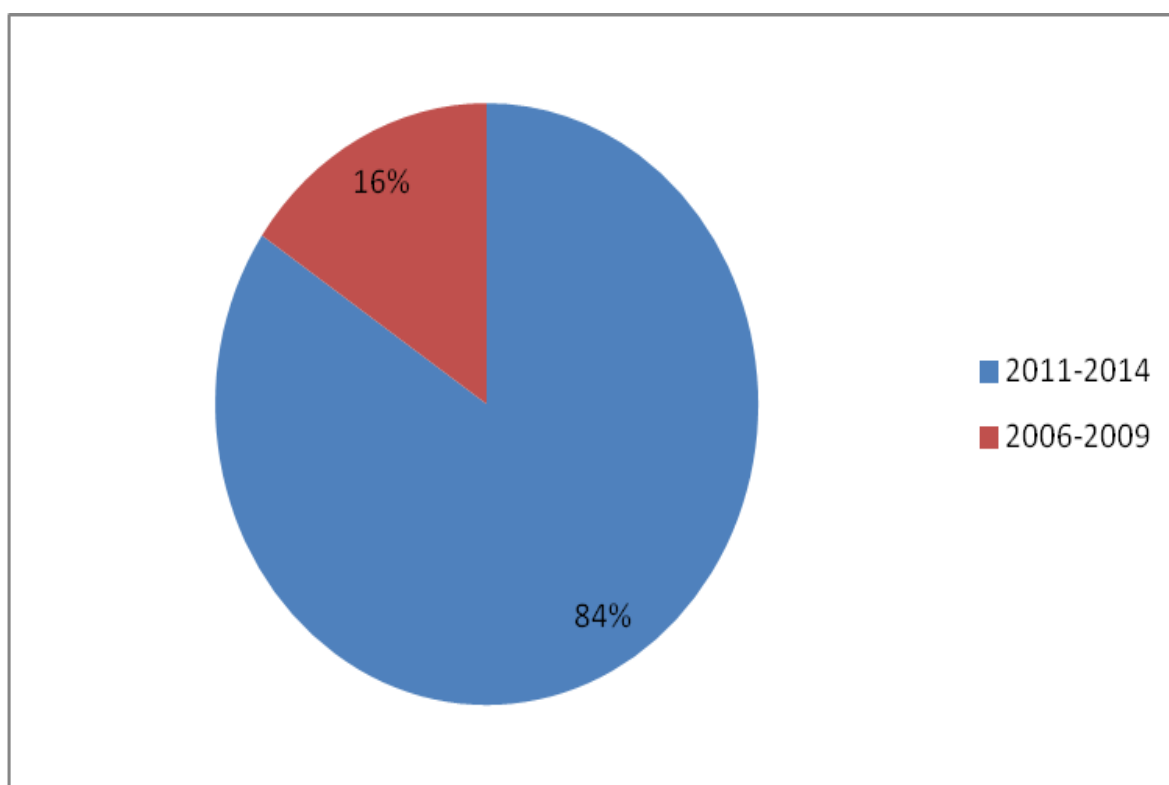
¹¹² Policie České republiky, Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality, vyhodnocení činnosti za rok 2012[online] [cit. 2015-11-09]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2012.aspx>, tabulka vlastní, výpočet vlastní

¹¹³ Zpravodajství Ministerstvo vnitra ČR: Zajištění majetku v pololetí 2013[online] [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: www.policie.cz/soubor/zajisteni-majetku-v-1-pololeti-2013-pdf.aspx, graf vlastní

Tabulka č. 11- srovnání celkových a průměrných zajištěných výnosů z trestné činnosti mezi obdobími 2006 - 2009 a 2011 - 2014¹¹⁴

2006	2007	2008	2009	Průměr	Celkem 2006 -2009
1449	736	1350	1312	1211,75	4847
2011	2012	2013	2014	Průměr	Celkem 2011-2014
4301	5839	8431	7788	6589,75	26 359

Graf č. 7 - srovnání celkových výnosů z trestné činnosti mezi obdobími 2006 - 2009 a 2011 - 2014 v %¹¹⁵

¹¹⁴ Policie České republiky, Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality, vyhodnocení činnosti za rok 2011, 2014[online] [cit. 2015-11-09]. Dostupné z:

<http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2014.aspx>,

<http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2011.aspx>, tabulka vlastní, výpočet vlastní

¹¹⁵ Policie České republiky, Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality, vyhodnocení činnosti za rok 2011, 2014[online] [cit. 2015-11-09]. Dostupné z:

<http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2014.aspx>,

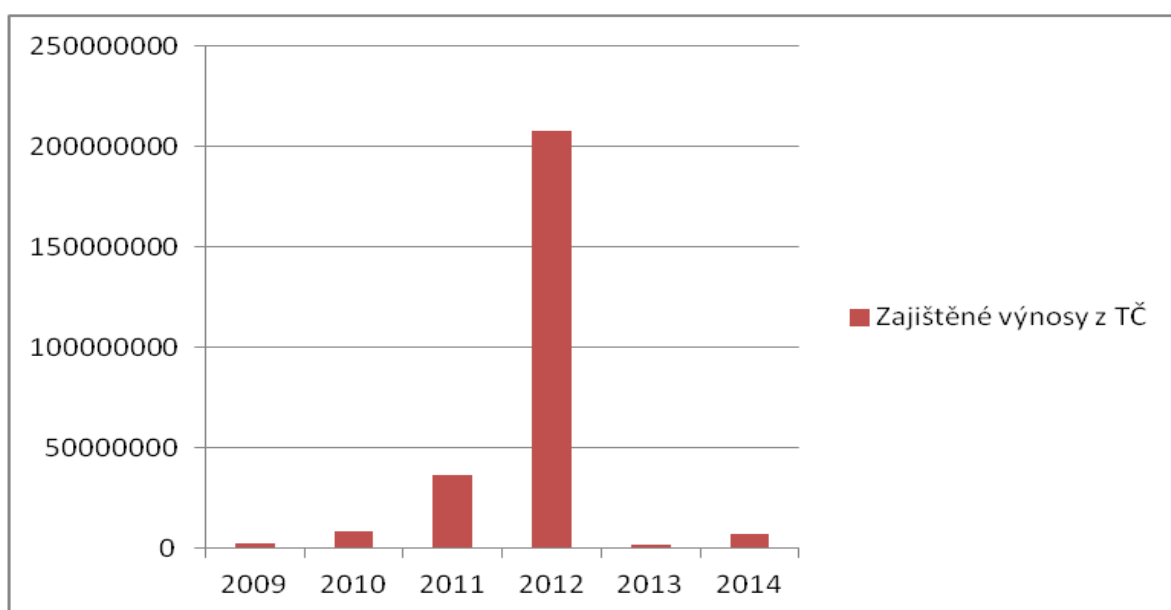
<http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2011.aspx>, graf vlastní, výpočet vlastní

Tabulka č. 12- zajištěné výnosy Policie České republiky z Obchodu s lidmi a Kuplířství v Kč¹¹⁶

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Celkem
Zajištěné výnosy	2.385505	8.519027	36.151480	208.162558	1.867151	6.883591	263. 969312

Graf č. 8 - zajištěné výnosy Policie České republiky z Obchodu s lidmi a Kuplířství¹¹⁷

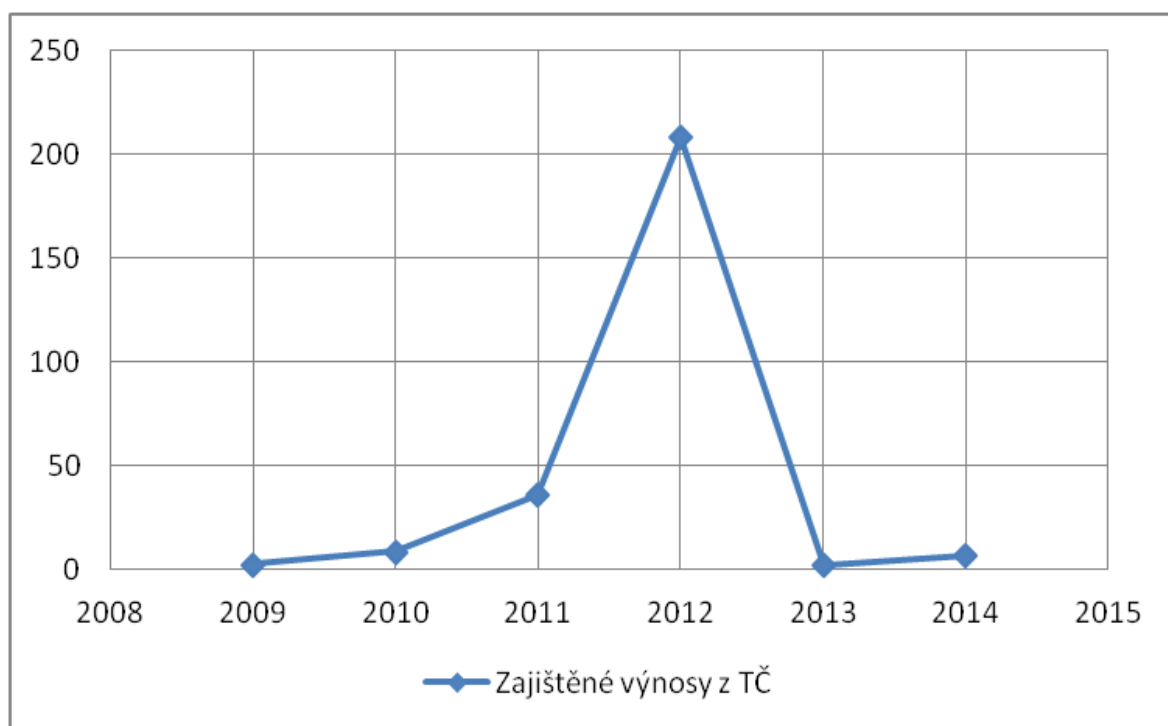
¹¹⁶ Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2008. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009, 2015. [online] [cit. 2015-11-09]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, tabulka vlastní

¹¹⁷ Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2008. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009, 2015 [online] [cit. 2015-11-09]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, vlastní graf

Tabulka č. 12- zajištěné výnosy Policie České republiky z Obchodování s lidmi a Kuplířství v tisících Kč¹¹⁸

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Celkem
Zajištěné výnosy	2,385	8,519	36,151	208,162	1,867	6,883	263,967
První absolutní diference	-	6,134	27,632	172,011	- 206,295	5,016	4,498
Koeficient růstu	-	3,572	4,244	5,758	0,009	3,687	-

Graf č. 9 - zajištěné výnosy Policie České republiky z Obchodování s lidmi a Kuplířství v tisících Kč¹¹⁹

¹¹⁸ Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2008. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009, 2015 [cit. 2015-11-09]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, tabulka vlastní, výpočet vlastní

¹¹⁹ Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2008. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009, 2015 [cit. 2015-11-09]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, vlastní graf

4.4.6 Šetření k možným příčinám v pozitivním vývoji trendu zajištěných výnosů z trestné činnosti

Ze zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území Česko republiky v roce 2010 bylo zjištěno, že prioritou v boji proti organizovanému zločinu se stává právě vyhledávání a zajišťování výnosů z trestné činnosti a boj proti závažné hospodářské kriminalitě.¹²⁰

Z šetření k pozitivnímu vývoji v oblasti zajišťování výnosů z trestné činnosti bylo zjištěno, že oblast vyhledávání a zajišťování výnosů z trestné činnosti je oborem, který se v České republice rozvíjí teprve v posledních několika letech. Hlavní zásluhu má hlavně aktivita Policie České republiky vyvolaná do značné míry opatřeními přijatými na základě strategie Ministerstva vnitra z roku 2010, která přináší systémový průlom v přístupu policie k vyhledávání a zajišťování zločineckých zisků. Většinu těchto opatření připravoval v rámci Policie ČR gestor problematiky, což je v tomto případě Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality. Hlavně se jednalo o vytvoření interní normy k provádění finančního šetření v trestních věcech a nového systému statistiky. Pro Českou republiku dopadla pozitivně „Hodnotící zpráva o pátém kole vzájemných hodnocení finanční kriminality a finančního šetření“, která je prováděna na základě rozhodnutí Multidisciplinární skupiny pro organizovanou trestnou činnost Rady EU ze dne 17. června 2008. Evropská unie ocenila nastavení systému specializace na finanční šetření, vyzdvihla systém statistiky zajištěného majetku v trestním řízení i informační systémy a programy využívané Policií České republiky. Kladně byl hodnocen i systém spolupráce mezi orgány veřejné moci včetně koncepce v této problematice. Hodnotící zprávou byl systém nastavený v České republice doporučen jako vzorový pro další členské země.¹²¹

---

¹²⁰ Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2010 [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, 2011 [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/iii-zprava2010-pdf.aspx, s. 45

¹²¹ Zpravodajství Ministerstvo vnitra ČR: Úspěšné hodnocení z EU [online]. [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/uspesne-hodnoceni-z-eu.aspx

5 Diskuze a výsledky

Z výtěžení odborné literatury včetně zpráv z oblasti bezpečnosti a boje s organizovaným zločinem vyplývá, že organizovaný zločin je velkým bezpečnostním problémem současného světa s velkým potenciálem k růstu, který je způsoben hlavně schopností organizovaného zločinu vytvářet obrovské zisky, jež je pak následně schopen legalizovat a využívat k expanzi, při níž dochází k rozšiřování sfér vlivu do oblasti, jako je například politika, ekonomika či veřejná správa.

Spojování organizovaného zločinu s legální sférou v České republice je pozorováno jako dlouhodobý trend, kdy nejvyšší články zločineckých struktur pronikají do politiky, investují do legálních podniků a zapojují do svých činností zprostředkovatelské firmy netušící, že jsou vlastně nástrojem organizovaného zločinu.¹²² Česká republika přichází o obrovské finanční prostředky. Dochází k narušení struktury státních institucí prostřednictvím korupce a klientelismu. Státní instituce se pak stávají zranitelnějšími a nejsou schopny adekvátně reagovat ani na vnější hrozby. Ohrožení chráněných hodnot tak významně stoupá. Organizovaný zločin se adaptuje modernizací a vytváří paralelní mocenské struktury.¹²³ Také se rychle přizpůsobuje vlivům, které působí na jeho rozvoj, a zaměřuje se hlavně na nejvýnosnější formy trestné činnosti, mezi něž můžeme řadit i obchod s lidmi.

Svou značnou schopnost expandovat projevila organizovaný zločin v 90. letech, kdy Česká republika nebyla po politických a dalších souvisejících změnách v roce 1989 ještě připravena reagovat na hrozící nebezpečí. S ustálením politické situace si Česká republika začala postupně uvědomovat hrozící nebezpečí organizovaného zločinu a reagovat na něj. Na této změně se odrazil zejména vliv mezinárodních společenství prostřednictvím mezinárodních smluv a mezinárodního politického tlaku, což potvrzuje v oblasti boje proti obchodování s lidmi předkládací zpráva k první Národní strategii boje proti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování z roku 2003, kde je výslovně uvedeno, že *„Česká republika je v zahraničí vnímána jako země, která obchod se ženami toleruje, a*

---

¹²² Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2010 [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, 2011 [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/iii-zprava2010-pdf.aspx, s. 45

¹²³ POJMAN, Petr. *Ruský a ukrajinský organizovaný zločin: hrozby a rizika pro ČR v kontextu globalizace organizovaného zločinu.*, 2013, s. 12

přispívá tak k porušování lidských práv. Přímá zmínka o nutnosti přijmout opatření proti obchodování se ženami je obsažena v závěrech prakticky všech monitorovacích orgánů lidskoprávních úmluv OSN.“¹²⁴

V současné době již je naštěstí situace v této oblasti na úplně jiné úrovni a tento rok již dobíhá v pořadí čtvrtá Národní strategie obchodování s lidmi na období 2012-2015. Ve vývoji v boji proti obchodu s lidmi a organizovanému zločinu nastala celá řada legislativních i dalších pozitivních změn, ať více či méně úspěšných, které byly zmíněny již v teoretické části této práce.

Z analýzy statistických dat byl zjištěn od roku 2009 pozitivní nárůst zjištěných, ale zároveň i objasněných trestných činů, což nasvědčuje dobré práci Policie České republiky, hlavně pak Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu při objasňování této vysoce latentní kriminality.

Dále byl z analýzy vývoje zajištěných výnosů z trestné činnosti zjištěn značný nárůst od roku 2010. Nárůst zajištěných výnosů v roce 2011 činil oproti roku 2010 po zaokrouhlení 335 %. Dále se tento nárůst zvyšoval až do roku 2013, kdy dosáhl vrcholu, na hodnotě 8431 milionů následně došlo k malému poklesu na hodnotu 7788 milionů v roce 2014. I přesto bylo dosaženo v roce 2014 druhého nejlepšího výsledku v zajištění výnosů z trestné činnosti od roku 2006.

Od roku 2011 do roku 2014 bylo zajištěno celkem 26 359 milionů Kč. Za stejně dlouhé období, bylo od roku 2006 do roku 2009 zajištěno pouze 4 847 milionů Kč.

Jak vyplývá z tabulky č. 10 a grafu č. 6, výše zůstatku po zrušení zajištění se pohybuje na vysoké úrovni.

Ve vývoji zajištěných výnosů z trestných činů Obchodování s lidmi a Kuplířství bylo analýzou statistických dat zjištěno, že na rozdíl od celkových zajištěných výnosů z trestné činnosti došlo po pozitivním vývoji mezi lety 2010 až 2012 opět k výraznému poklesu zajištěných výnosů. Ze zjištěných skutečností vyvozují závěr, že na tento vývoj měla vliv realizace jednotlivých případů, v rámci kterých se podařilo zajistit, majetek větší hodnoty například nemovitosti (jako tomu bylo v roce 2012, kdy byly zajištěny

---

¹²⁴ *Národní strategie boje proti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování v České republice (2003-2005)*[online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2003, 14. 7. 2015 [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s.5

nemovitosti v hodnotě 205 mil Kč¹²⁵) a dále již zmiňovaná schopnost organizovaného zločinu rychle se přizpůsobit vzniklé situaci a přijmout opatření k znesnadnění vyhledání a zajištění finančních prostředků a dalších hodnot pocházejících z trestné činnosti.

Z vývoje forem vykořisťování v obchodu s lidmi v rámci zjištěných trestných činů bylo zjištěno, že od roku 2005 do roku 2014 i nadále převládá v České republice forma obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování. V roce 2008 došlo k mimořádnému navýšení počtu zjištěných trestných činů ve sledovaném období let 2004 až 2014. Při hledání příčin tohoto jevu bylo zjištěno, že na něj měl vliv souběh několika faktorů. Jednalo zejména o vliv probíhající světové finanční krize, změnu platné legislativy v této oblasti a preventivní působení neziskových organizací.

Při zamyšlení nad pozitivním vývojem v oblasti zajišťování výnosů z trestné činnosti jsem si kladl otázku, jaké opatření by policejnímu orgánu usnadnilo postup v této věci. Na základě vlastních průzkumu¹²⁶, úvah a informací, čerpaných od zkušených pracovníků, odborníků ze Služby kriminální policie a vyšetřování, se jeví, že nejprospěšnějším opatřením by v této věci bylo zřízení centrálního registru bankovních účtů. Ten by celý proces urychlil, neboť v současné době musí policejní orgán informace k vedeným účtům vyžádat jednotlivě u každé finanční instituce. Získání potřebných informací může trvat i několik týdnů.¹²⁷ V současné době v této věci probíhají jednání na příslušné úrovni,¹²⁸ což ukazuje, že Česká republika se snaží přijímat odpovídající opatření v reakci na aktuální vývoj situace v dané oblasti

---

¹²⁵ *Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2012* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2013, [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>, s. 25

¹²⁶ *Zajišťování majetku v trestním řízení v roce 2014* [online]. Policie České republiky, 2014, [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: www.policie.cz/soubor/zajistovani-majetku-2014.aspx

¹²⁷ Expert I,II SKPV, Praha 9. 11. 2015.

¹²⁸ *Zpravodajství: První krok na cestě ke zřízení centrálního registru účtů* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015, 2015 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/prvni-krok-na-cestě-ke-zřízení-centralního-registru-uctu.aspx>

6 Závěr

Cíl mé práce byl naplněn, neboť i přes zjištění o možném rozsahu současné hrozby organizovaného zločinu, jsem došel k závěru, že v České republice došlo k pozitivnímu vývoji v této složité oblasti a k přijímání účinných opatření. Tento pokrok je například dobře patrný na legislativních změnách skutkové podstaty trestného činu Obchodování s lidmi, která prochází dlouhodobým vývojem, z něhož je zřejmá snaha reagovat na proměny organizovaného zločinu a na mezinárodní úmluvy. Společně s rozvojem forem vykořisťování v obchodu s lidmi dochází i k přizpůsobení normativních právních aktů v této oblasti a dalších nástrojů boje. Příkladem výborné práce Policie České republiky, zejména specializovaných útvarů, je až zarážející množství finančních prostředků a dalších hodnot získaných v souvislosti se zajišťováním výnosů z trestné činnosti v posledních letech.

Z vývoje organizovaného zločinu lze však dovodit, že pokud státní orgány nebudou schopny rychle a efektivně zohledňovat ve svých postupech trendy organizovaného zločinu, budou za tímto spíše zaostávat a nebudou schopny reagovat na jeho adaptaci a rychlý vývoj, který v současné době souvisí i s rychlostí rozvoje ve vědě a technice.

Zřejmé je, že k udržení kroku s organizovaným zločinem je nutná soustavná politická a ekonomická podpora, bez které není vedení účinného boje možné. Nezbývá nám než věřit, že organizovaný zločin neproniká do politiky České republiky do takové míry, aby tyto snahy mohl omezovat nebo dokonce mařit prostřednictvím negativního působení při tvorbě platné legislativy.

7 Seznam použitých zdrojů

BLATNÍKOVÁ, Šárka. *Sexuální vykořisťování jako forma závažné organizované kriminality*. Vyd. 1. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010, 126 s. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 978-807-3381-035.

CEJP, Martin a BALOUN, Vladimír. *Organizovaný zločin v České republice*. Vyd. 1. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004, 177 s. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 80-733-8027-7.

CEJP, Martin. *Vývoj organizovaného zločinu na území České republiky*. Vyd. 1. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010, 102 s. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 978-807-3381-059.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, 431 s. ISBN 80-864-7386-4.

Eurostat: Trafficking in human beings. Luxembourg: Publications Office European Union, 2014, 135 s. ISBN 978-92-79-40308-8.

Experti SKPV I,II: Ústní sdělení. Praha 9. listopadu. 2015.

HINDLS, R., a kol. *Statistika pro ekonomy, Professional Publishing, Praha 2002, 8. Vyd., 418 s.* ISBN 978-80-86946-43-6.

INTERNATIONAL LABOUR OFFICE, SAP-FL. *ILO global estimate of forced labour results and methodology*. Geneva: International Labour Office, 2012, 48 s. ISBN 978-922-1264-132.

MAREŠOVÁ, Alena a kol. *Analýza trendů kriminality v roce 2010*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2009, 135, sv. Studie, ISBN 978-80-7338-117-2

MAREŠOVÁ, Alena. *Resortní statistiky - základní zdroj informací o kriminalitě v České republice*. Vyd. 1. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2011, 148 s. ISBN 978-80-7338-110-3.

Obchodování s lidmi za účelem nucené práce: Způsoby monitorování náboru migrujících pracovníků. Geneva: Mezinárodní organizace práce, 2005, 70 s. ISBN 92-2-117583-9.

POJMAN, Petr. *Ruský a ukrajinský organizovaný zločin: hrozby a rizika pro ČR v kontextu globalizace organizovaného zločinu*. Vyd. 1. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2013, 83 s. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 978-80-7338-129-5.

Proaktivní přístup policie k odhalování a vyšetřování případů obchodování s lidmi za účelem jejich sexuálního vykořisťování: mezinárodní konference, 23. -24. ledna 2003, Mariánské Lázně. Vyd. 1. Praha: Pro odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR vydává Themis, 2003, 366 s. ISBN 80-731-2033-X.

Světová zpráva o obchodování s lidmi 2012. Vyd. 1. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2013, 144 s. Prameny (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 978-807-3381-349.

ŠACHOVÁ, Petra a Petra LOMOZOVÁ. LA STRADA ČESKÁ REPUBLIKA O. P. S. *Možnosti a limity odškodnění obchodovaných osob v českém právním systému*. 2009, 94 s.

ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentár*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, 3285 s. ISBN 978-80-7400-109-3.

VANÍČKOVÁ, Eva a kol. *Obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování*. 1. vydání. Praha: Česká společnost na ochranu dětí za podpory Ministerstva zdravotnictví ČR, 2005. 87 s. ISBN 80-239-4793-1.

ZEZULKOVÁ, Jana a kol. Státní zastupitelství. *Obchod s lidmi: Novodobé otroctví*. 2013, roč. 11, č. 6, 8 - 16. Dostupné z: ASPI.

Internetové zdroje:

ČNB. *Světová finanční krize a její důsledky pro Českou ekonomiku*[online]. [cit. 2015-11-06]. Dostupné z:

Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>

EUROPOL. *Europol Public information: Trafficking in Human Beings in the European Union* [online]. The Hague, 2011[cit.2015-01-27]. Dostupné z:

<https://www.europol.europa.eu/content/publication/trafficking-human-beings-european-union-2011-1507>

Evropa je k prostituci otevřená, ilegální je v USA. In: *ČT24, ČTK* [online]. 2014 [cit. 2015-01-31]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/271283-evropa-je-k-prostituci-otevrena-ilegalni-je-v-usa/>

Hulán, P. *Nový trestní zákoník (rekodifikace trestního práva)* [online]. eAdvokacie, 2010, 6. 12. 2010 [cit. 2015-11-21]. Dostupné z: <http://www.e-advokacie.cz/cs/clanky/novy-trestni-zakonik-rekodifikace-trestniho-prava>

JUSTICE. CZ. *Věcný záměr trestního zákona* [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: www.justice.cz/zresortu/dokument/trestni_zakon.rtf

LA STRADA ČR, o.p.s. *Obchodování s ženami a nucená prostituce* [online]. 2006[cit. 2015-01-27]. Dostupné z :

http://ec.europa.eu/justice_home/daphnetoolkit/files/projects/2004_1_075/cz_la_strada_metodicky_list.pdf

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce boje proti organizovanému zločinu 2011-2014* [online]. 2011. vyd. 2011 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z:

http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce_boje_proti_organizovanemu_zlocinu_na_obdobi_let_2011_-_2014.pdf

Národní strategie boje proti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování v České republice (2003-2005)[online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2003, 14. 7. 2015. 73 s.

(PDF). [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>

Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice (2005-2007)[online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2005, 14. 7. 2015. 43 s. (PDF). [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>

Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice (2008-2011)[online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2008, 14. 7. 2015. 67 s. (PDF). [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>

Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice (2012-2015)[online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2012, 14. 7. 2015. 40 s. (PDF). [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČR. *Statistické přehledy kriminality* [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

Policie České republiky, Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality, vyhodnocení činnosti za rok 2011 [online]. 2011 [cit. 2015-11-09]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2011.aspx>

Policie České republiky, Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality, vyhodnocení činnosti za rok 2012 [online]. 2012 [cit. 2015-11-09]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2012.aspx>,

Policie České republiky, Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality, vyhodnocení činnosti za rok 2014 [online] 2014 [cit. 2015-11-09]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-cinnosti-uokfk-2014.aspx>

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Útvary Policie ČR: Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV* [online]. 2015. vyd. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-pro-odhalovani-organizovaneho-zlocinu-skp-199737.aspx>

Policie České republiky: Ochrana osob v působnosti Útvaru speciálních činností SKPV. In: [online]. 2015 [cit. 2015-02-24]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/ochrana-osob-v-pusobnosti-utvaru-specialnich-cinnosti-skpvc.aspx>

Přehledy právních předpisů EU [online]. [cit. 21. 1. 2015]. 2011 Dostupné z WWW: http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/fight_against_trafficking_in_human_beings/133700_cs.htm.

Rožánek, P. Spolupracující obviněný. *Rožánek advokátní kancelář* [online]. [cit. 2015-11-21]. Dostupné z: <http://www.akrozaneck.cz/aktuality/8-spolupracujici-obvineny>

Trafficking in human beings: more victims in the EU but Member states are slow to respond [online]. Brussels, 2013 [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-322_en.htm

Stanovisko OBP MV ČR k otázce výkladu ustanovení § 232a zák. Č. 232a z.č. 141/1961 Sb., trestního řádu [online]. [cit. 2015-11-06]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/stan-232a-tz-pdf.aspx

Úřední věstník Evropské unie L262/45: Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational *Organised Crime* [online]. [cit. 21.1.2015]. Dostupné z: [www: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006D0618&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006D0618&from=CS)

Usnesení vlády České republiky č. 598: o Koncepti boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 až 2014. In: 2011. Dostupné z: http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce_boje_proti_organizovanemu_zlocinu_na_obdobi_let_2011_-_2014.pdf

Útvary Policie ČR: Organizační struktura ÚOOZ SKPV [online]. Policie České republiky, 2015 [cit. 2015-11-21]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/organizacni-struktura-uooz-skpvc.aspx>

Zajišťování majetku v trestním řízení v roce 2014 [online]. Policie České republiky, 2014,

2014 [cit.2015-11-01]. Dostupné z: www.policie.cz/soubor/zajistovani-majetku-2014.aspx

Zákon pro lidi.cz: zákon 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim [online]. [cit. 2015-11-15]. Dostupné z:

<http://www.zakonyprolidi.cz/hledani?text=418%2F2011>

Zákon pro lidi.cz: zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád: § 178a [online]. 2015 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#cast2>

Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2010[online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky 2011, [cit. 2015-11-14]. 51. s.

Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2008 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009, 70 s. (PDF) 2015 [cit. 2015-02-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>

Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2009[online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2010. 68 s.(PDF). 2015 [cit. 2015-02-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>

Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2010. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor bezpečnostní politiky, 2011. 75 s. (PDF). [cit. 2015-02-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>

Zpráva o stavu obchodování s lidmi 2013 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2014, 2015 [cit. 2015-01-28]. 68 s. (PDF) Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>

Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2011. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor bezpečnostní politiky, 2012. 68 s. (PDF). [cit. 2015-02-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>

Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2012. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor bezpečnostní politiky, 2013. 60 s. (PDF). [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>

Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2014. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor bezpečnostní politiky, 2015. 50 s. (PDF). [cit. 2015-02-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>

Zpráva o výsledcích sociologického průzkumu: Výzkum obchodu s lidmi především za účelem nucené práce [online]. Havířov: INTERMUNDIA, o.p.s., 2005. 57 s. (PDF) [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-popis-situace-v-obchodu-s-lidmi-979350.aspx>

Zpráva Světového ekonomického fóra o organizovaném zločinu [online]. 2015 [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: <http://www.malepenize.cz/2012/01/16/zprava-svetoveho-ekonomickeho-fora-o-organizovanem-zlocinu.html>

Zpravodajství Ministerstvo vnitra ČR: Úspěšné hodnocení z EU [online]. 2015 [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/uspesne-hodnoceni-z-eu.aspx

Zpravodajství: První krok na cestě ke zřízení centrálního registru účtů [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015, 2015 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/prvni-krok-na-cestě-ke-zrizeni-centralniho-registru-uctu.aspx>

Zpravodajství 2009: Výnosy z trestné činnosti za rok 2008. Policie České republiky [online]. Praha: Policie České republiky, 2009, 2015 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vynosy-z-trestne-cinnosti-za-rok-2008.aspx>

Zpravodajství Ministerstvo vnitra ČR: Zajištění majetku v pololetí 2013 [online] [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: www.policie.cz/soubor/zajisteni-majetku-v-1-pololeti-2013-pdf.aspx

8 Přílohy

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - podíl plně rozvinutých skupin organizovaného zločinu v České republice	23
Tabulka č. 2 - počty zjištěných a objasněných trestných činů obchodování s lidmi	63
Tabulka č. 3 - vybrané rozvinuté formy trestné činnosti v roce 2009	67
Tabulka č. 4 - vybrané rozvinuté formy trestné činnosti v roce 2010	67
Tabulka č. 5 - vybrané rozvinuté formy trestné činnosti v roce 2011	68
Tabulka č. 6 - vybrané rozvinuté formy trestné činnosti v roce 2012	68
Tabulka č. 7 - vybrané rozvinuté formy trestné činnosti v roce 2013	68
Tabulka č. 8 - počet registrovaných obětí obchodu s lidmi	70
Tabulka č. 9 - celkové zajištěné výnosy z trestné činnosti Policií České republiky	73
Tabulka č. 10 - celkové zajištěné výnosy a zůstatek po zrušení zajištěné v milionech Kč	75
Tabulka č. 11 - srovnání celkových a průměrných zajištěných výnosů z trestné činnosti mezi obdobími 2006 - 2009 a 2011 - 2014	76
Tabulka č. 12 - zajištěné výnosy Policie České republiky z Obchodu s lidmi a Kuplířství v Kč	77

Seznam grafů

Graf č. 1 - vývoj zjištěných a objasněných trestných činů obchodování s lidmi.....	63
Graf č. 2 - obchod s lidmi v České republice podle formy vykořisťování	66
Graf č. 3 - počet registrovaných obětí obchodu s lidmi (na100 000 obyvatel) jednotlivých členských zemí EU – 28	71
Graf č. 4- celkové zajištěné výnosy z trestné činnosti Policií České republiky v milionech Kč	74
Graf č. 5 - celkové zajištěné výnosy z trestné činnosti Policií České republiky v milionech Kč	74
Graf č. 6 - Přehled vývoje zajištěných výnosů a zůstatku po zrušení zajištění	75
Graf č. 7 - srovnání celkových výnosů z trestné činnosti mezi obdobími 2006 - 2009 a 2011 - 2014 v %	76
Graf č. 8 - zajištěné výnosy Policie České republiky z Obchodu s lidmi a Kuplířství.....	77
Graf č. 9 - zajištěné výnosy Policie České republiky z Obchodování s lidmi a Kuplířství v tisících Kč.....	78